

**Salgótarján Megyei Jogú Város
Polgármesteri Hivatal
Városfejlesztési és Városüzemeltetési Iroda**

Iktatószám: 22356/2011

Javaslat

*Salgótarján Megyei Jogú Város Környezetvédelmi Programjának
2011. évi felülvizsgálatára*

Tisztelt Közgyűlés!

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. Törvény 46. §-a alapján a települési önkormányzat a környezet védelme érdekében önálló települési környezetvédelmi programot dolgoz ki. Fenti törvény 48/E. § /3/ bekezdése értelmében a települési önkormányzat gondoskodik a települési környezetvédelmi programban foglalt feladatok végrehajtásáról, a végrehajtás feltételeinek biztosításáról, figyelemmel kíséri a feladatok ellátását.

Salgótarján Megyei Jogú Város 1997. évben megalkotott Környezetvédelmi Programjának felülvizsgálatára legutoljára 2007. évben került sor. Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint a Kelet-Nógrádi Hulladékrekultivációs Társulás tagönkormányzata a 2008. évben benyújtott európai uniós pályázata keretében – mint környezeti fenntarthatósági szempont érvényesítése - vállalta a környezetvédelmi programjának felülvizsgálatát.

A felülvizsgálatot az alpprogram készítésének analógiájára a Salgótarjáni Városgazdálkodási és Üzemeltetési Kft. végezte el, és egységes szerkezetben kerül a T. Közgyűlés elé, a felülvizsgálat eredményét kiemelt szövegrészek alkalmazásával jelölve.

Megítélésünk szerint az eltelt időszakban a város környezeti állapotának javítása érdekében számos területen sikerült továbblépni, melyben a döntéshozó Közgyűlés meghatározó szerepet játszott.

A program végrehajtásában részt vettek gazdálkodó és civil szervezetek, oktatási intézmények. Véleményük és tevékenységük segíti majd a megfogalmazott feladatok jövőbeni megvalósítását.

Környezetvédelmi Programunk alapvetően az önkormányzati feladatellátás tükrében mutatja be a fejlődés irányait, a jövő tekintetében azonban kiemelten fontos a társadalmi és gazdasági szervezetekkel történő partnerség, mely tovább erősítheti a fenntartható városfejlesztési törekvéseket.

A leírtak alapján kérem Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlését, hogy Salgótarján Megyei Jogú Város Környezetvédelmi Programjának 2011. évi felülvizsgálatára előterjesztett javaslatomat tárgyalja meg és fogadja el.

Határozati javaslat

1. Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése megtárgyalta Salgótarján Megyei Jogú Város Környezetvédelmi Programjának felülvizsgálatáról szóló előterjesztést.
A Közgyűlés Salgótarján Megyei Jogú Város Környezetvédelmi Programját a 2011. évi felülvizsgálattal egységes szerkezetben – a melléklet szerint elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: Székyné dr. Sztrémi Melinda polgármester

2. A célokhoz kapcsolódó konkrét feladattervet az éves költségvetéshez kapcsolódóan, annak részeként kell összeállítani.

Határidő: értelemszerű

Felelős: Székyné dr. Sztrémi Melinda polgármester

3. Az éves feladatterv végrehajtásáról az éves költségvetési beszámolóhoz kapcsolódóan, annak részeként kell számot adni.

Határidő: értelemszerű

Felelős: Székyné dr. Sztrémi Melinda polgármester

Salgótarján, 2011. április 12.

Lőrincz Gyula
irodavezető

***Salgótarján Megyei Jogú Város
Környezetvédelmi Programja
a 2011. évi felülvizsgálattal
egységes szerkezetben***

Lőrincz Gyula

*Salgótarján Megyei Jogú Város
Polgármesteri Hivatal
Városfejlesztési és Városüzemeltetési
Iroda*

Bodnár Benedek

*VGÜ Salgótarjáni Városgazdálkodási
és Üzemeltetési Kft.*

2011.

B E V E Z E T É S

A társadalom, a gazdaság és a természet egyetlen komplex rendszert alkot, melyben a rendszer elemei folyamatos kölcsönhatásban vannak egymással. Korunk nagy kihívása olyan gazdasági növekedés megvalósítása, mely előmozdítja a társadalom fejlődését, ugyanakkor stabilizáló, illetve javító hatással van a környezetre. Ennek körvonalai a fenntartható fejlődésben találhatók meg, mely cél eléréséhez nemzetközi szintű társadalmi, gazdasági és környezetvédelmi együttműködés szükséges, egy-egy földrészen, országon, régióon belül, pedig elengedhetetlen a szereplők összehangolt, szabályozott tevékenysége.

Hazánkban a környezetvédelmi tevékenység átfogó jellegű, önálló jogi szabályozása 1971- ben kezdődött, azonban az európai normáknak megfelelő szabályozás alapjait. "A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. Törvény" biztosítja.

A települési környezetvédelmi programnak a település adottságaival, sajátosságaival és gazdasági lehetőségeivel összhangban az alábbiakat kell tartalmaznia:

- **a légszennyezettség-csökkentési intézkedési programmal, valamint a légszennyezéssel,**
- **a zaj és rezgés elleni védelemmel, a külön jogszabály alapján stratégiai zajtérkép készítésére kötelezett települési önkormányzatok esetén a stratégiai zajtérképek alapján készítendő intézkedési tervekkel,**
- **a zöldfelület gazdálkodással,**
- **a települési környezet és a közterületek tisztaságával,**
- **az ivóvízellátással,**
- **a települési csapadékvíz-gazdálkodással,**
- **a kommunális szennyvízkezeléssel,**
- **a települési hulladékgazdálkodással,**
- **az energiagazdálkodással,**
- **a közlekedés- és szállításszervezéssel,**
- **a feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításával és a környezetkárosodás csökkentésével kapcsolatos feladatokat és előírásokat.**

Miután a programban foglalt feladatok átfogják az egész infrastruktúrát, kapcsolódnak az önkormányzati vagyonhoz, az önkormányzatok ellátási feladataihoz és kötelezettségeihez, ezáltal minden önkormányzati szintű döntésnek környezetvédelmi összefüggései is vannak.

A törvény szellemében, valamint az Általános Rendezési Tervvel és az önkormányzat szakmai koncepcióival összhangban készült Salgótarján Környezetvédelmi Programja.

A program felülvizsgálatát a VGÜ Salgótarjáni Városgazdálkodási és Üzemeltetési Kft. szakemberei végezték el.

A változásokat (a program aktualizált elemeit) a szövegben vastag betű jelzi.

I. A FELADATELLÁTÁS JOGI ESZKÖZ- ÉS FELTÉTELRENDSZERE

Az emberi környezet védelméről szóló 1976. évi II. tv. és kapcsolódó jogszabályai meghatározták a környezetvédelem szervezeti felépítését, a hatásköröket és a feladatokat is, ezáltal az önkormányzatoknak, illetve a rendszerváltást megelőzően már a tanácsoknak is voltak a környezetvédelemhez kapcsolódó feladatai (köztisztaság fenntartása, kommunális hulladékok kezelése, elhelyezése, 1973-1988. között levegőtisztaság-védelemmel kapcsolatos ügyintézés).

Meghatározó törvények:

- Az önkormányzatok környezetvédelemmel kapcsolatos feladatait alapvetően a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. tv. (továbbiakban: Ö. tv.) szabja meg, mely rögzíti, hogy a "települési önkormányzat feladata a helyi közszolgáltatások körében különösen a településfejlesztés, a településrendezés, az épített és természeti környezet védelme".
- Az Ö.tv-t követően a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. tv. határoz meg további feladat – és hatásköröket.
- Az egyes helyi közszolgáltatások kötelező igénybevételéről szóló 1995. évi XLII. tv. A köztisztasággal és településtisztasággal összefüggő közfeladatok ellátását segíti.
- A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. tv. (továbbiakban: K. tv.) külön fejezetben rögzíti a helyi önkormányzatok környezetvédelmi feladatait.
- A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. tv.
- A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. tv.
- A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv.
- Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. tv.
- A temetőkről és a temetkezésekről szóló 1999. évi XLIII. tv. a temetőkkel kapcsolatos önkormányzati feladatellátást rögzíti.
- A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. tv.

- Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. tv.
- A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. tv.

A törvényekhez kapcsolódó szakmai rendeletek a törvényekben foglaltak végrehajtásának konkrét szabályait rögzítik. Az Ö. tv. és a K. tv. biztosítja az önkormányzatok számára a helyi jogszabályalkotás lehetőségét. A hazai jogszabályokon kívül – figyelembe véve a közelgő Európai Unió csatlakozásunkat – az alábbi keretirányelvek határozzák meg a jövőbeni jogalkotás irányát, illetve a végrehajtás módozatait.

- a Tanács 75/440/EGK irányelve a tagállamokban ivóvízkivételre szánt felszíni víz minőségi követelményeiről,
- a Tanács 98/83/EK irányelve az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről,
- a Tanács 91/271/EGK irányelve a települési szennyvízkezeléséről,
- a Tanács 96/61/EK irányelve a környezetszennyezés integrált megelőzéséről és csökkentéséről,
- a Tanács 96/62/EK irányelve a környezeti levegő minőségének vizsgálatáról és ellenőrzéséről,
- **a Tanács 2008/98/EK irányelve a hulladékgazdálkodásról**

Somoskőújfalu községgé nyilvánításáról a 89/2005. (VI. 29.) köztársasági elnöki határozat rendelkezik. A környezetvédelmi program felülvizsgálatánál ez a változás figyelembe vételre került.

II. A VÁROS KÖRNYEZETI ÁLLAPOTA AZ ÖNKORMÁNYZATI FELADATELLÁTÁS TÜKRÉBEN, A FEJLŐDÉS IRÁNYAI

1. TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET TISZTASÁGA

A város környezetvédelmi tevékenységének megítélésében jelentős szerepe van a településtisztaságnak. Nemcsak a kívülálló, hanem a városlakó ember számára is a legszembeűnőbb a közterületek tisztasága, a zöldterületek, fasorok gondozottsága, a városi fenntartású közutak állapota. A települési környezet rendezettsége, tisztasága növeli az ott élők komfortérzetét, esztétikusabb életteret biztosít, és ösztönzőleg hat a kisebb lakóközrzetekben élők szerepvállalására (lakótelepi közösségek, utcai közösségek település-tisztasági tevékenysége).

1/1. Közterületek, közhasználatú zöldterületek fenntartása

A közterületek fenntartását az önkormányzat megbízásából a 100%-os önkormányzati tulajdonú VGÜ Salgótarjáni Városgazdálkodási és Üzemeltetési (VGÜ) Kft. végzi.

A tisztításba bevont közterület összesen 842.000 m². Ebből a járdafelület 236.000 m², az útfelület 606.000 m². Mindkét közterület esetében további osztályba sorolás adja meg a területtel összefüggő, gondozottsági, fenntartási szintet. A kategóriáknak megfelelően napi, heti kétszeri, illetve havi kétszeri gyakorisággal történik kézi úttisztítás. A szolgáltató - a meleg és a hideg időszakokra - külön kidolgozott gépi tisztítási tervvel rendelkezik.

A meleg időszak környezetvédelmileg is fontos feladata a város locsolása, melynek részben hűsítő, de legfőképp a porlekötő hatása jelentős.

A hideg időszak feladatai közé tartozik:

- október 15. és március 15. között, az állandó ügyelet biztosítása
- a járdák, átkelőhelyek és a közutak síkosságának mentesítése

E tekintetben prioritást a helyi forgalmú, valamint a gyűjtő utak kapnak. A város adottságaiból eredően nagy a jelentősége, és a közlekedésbiztonsági szerepe e tevékenységnek. A folyamatos eszközfejlesztések eredményeként javult a hó eltakarításának gyorsasága és minősége. **Ezáltal a téli síkosság-mentesítésre használt zúzalék és só keverékében a só mennyisége 20-25 %-ra csökkent.** Az elmúlt években már húsznál több gép, közel negyven ember, 73 sót tartalmazó láda, és kb. 750 t érdesítő és síkosság mentesítő anyag állt készen a téli közlekedés biztosítására. A téli időszakban 24 órás ügyeletet tart fenn a szolgáltató. Ütemterv alapján végzik az utak, járdák, közterületek tisztítását.

A 346/2008. (XII. 30.) kormányrendelet alapján belterületi közterületen - a közúti forgalom számára igénybe vett terület (úttest) kivételével - a síkosság-mentesítésre 2010. szeptember 1-jétől olyan anyag használható, amely a közterületen vagy annak közvetlen környezetében lévő fás szárú növény egészségét nem veszélyezteti. Közterület burkolatának építésénél és felújításánál a fás szárú növény töve körül legalább 2,25 m² víz- és légáteresztő felületet kell hagyni.

Az NaCl-el való sózás környezetre gyakorolt káros hatásai a következők lehetnek:

- **Növények pusztulása**
- **Talajok fizikai, kémiai és biológiai tulajdonságainak megváltozása (ún. „másodlagos szikesedés”), ami a talaj termőképességének csökkenését, illetve a más környezetkárosító hatásokat tompító tulajdonságának korlátozását okozza.**
- **A vizek – és különösen az ivóvizet adó felszín alatti vizek – szennyeződése**

A környezetvédelem érdekeinek szem előtt tartásával, a jogszabályban foglalt előírással összhangban a fás szárú vegetációval érintett közterületeken síkosságmentesítési célra környezetbarát anyagot, pl. CaCl₂-ot használtunk fel.

2002. évben a VGÜ Kft. beszerezett, 1 db kombinált mosó-seprőgépet, melyet folyamatosan üzemeltetnek a város burkolt felületeinek tisztítására. A város tisztasága érdekében fejlesztették a köztéri hulladékgyűjtés feltételeit, a városközpontban a beton-műkö alapanyagú hulladékgyűjtőket, a buszmegállóban műanyag és zsákos hulladékgyűjtőket helyeztek el.

A hulladékkezelési közszolgáltatás színvonalának fenntartását az elmúlt években a VGÜ Kft. újszerű hulladékgyűjtő járművek beszerzésével biztosította. A város útjainak

takarítására és locsolására évről – évre egyre több üzemórát (kb. 1000 óra/év) fordított a szolgáltató.

Géppark fejlesztések 2002-2006. közötti időszakban

2 db MERCEDES típusú pormentes, zárt felépítményű hulladékgyűjtő gépjármű
6 db STEYR típusú pormentes, zárt felépítményű hulladékgyűjtő gépjármű
1 db SCANIA
1 db STEYR MULTILIFT-es gépjármű
DAF típusú mosó és hulladékgyűjtő gépjármű
2 db ISEKI típusú kistraktor

Géppark fejlesztések 2007-2010. közötti időszakban

1 db MERCEDES típusú pormentes, zárt felépítményű hulladékgyűjtő gépjármű
3 db STEYR és 1 db MAN típusú pormentes, zárt felépítményű hulladékgyűjtő gépjármű
1 db STEYR és 1 db MAN típusú konténerszállító gépjármű
1 db STEYR MULTILIFT-es gépjármű
7 db zárt felépítményes, illetve nyitott (platós) kistehergépjármű
1 db REXTER típusú, speciális állati hulladékbegyűjtő-szállító gépjármű (KIOP pályázati forrásból)
1 db MITSUBISHI targonca

A település zöldterületeinek fenntartási, fejlesztési munkáit is a VGÜ Kft. és a Foglalkoztatási Nonprofit Kft. közösen látja el. A zöldterület gazdálkodással külön fejezetben foglalkozunk, de itt kell megemlíteni azt, hogy a környezeti tényezők közül ez az a - talán legfontosabb - elem, melynek fejlesztése, illetve a fenntartás magas színvonala jótékony, javító hatással van a többire.

A környezet védelmében nem kizárólag a helyi Önkormányzatnak, hanem az érintett lakosságnak is vannak feladatai. A K.tv. 10. §-ának (1) bekezdése szerint „Az állami szervek, a helyi önkormányzatok, a természetes személyek és szervezeteik, a gazdálkodást végző szervezetek és mindezek érdekvédelmi szervezetei, valamint más intézmények együttműködni kötelesek a környezet védelmében. Az együttműködés kiterjed a környezetvédelmi feladatok megoldásának minden szakaszára.”

A város belterületére vonatkozóan a közterületek, zöldterületek fenntartásával, gondozásával, fejlesztésével kapcsolatos feladatokat helyi rendeletek szabályozzák, melyek a település állampolgárai számára is tartalmazznak feladatokat.

Ezek a következők:

- **a környezetvédelem részleges helyi szabályozásáról szóló 2/2011. (I. 20.) önkormányzati rendelet**
- a köztisztaság fenntartásáról szóló többször módosított 43/2001. (XII.17.) Ör. sz. rendelet
- a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos hulladékkezelési helyi közszolgáltatásról szóló többször módosított 42/2001. (XII.17.). Ör. sz. rendelet
- az állatok tartásáról szóló többször módosított 35/2003. (XI. 27) Ör. sz. rendelet
- a település folyékony hulladék kezelésének kötelező közszolgáltatásáról szóló 20/2004. (VI. 24.) Ör. sz. rendelet
- az egyes önkormányzati tulajdonban lévő közterületek, illetve közhasználatra megnyitott ingatlanok fenntartásáról és használatáról szóló 14/2007. (IV.24.) rendelet

A város Önkormányzata 2003 őszén – a 227/2003. (XI.27.) Öh. sz. határozattal elfogadta a köztisztasággal és a hulladékkezelési tevékenység javítását célzó intézkedési tervet.

Ebben 12 pontban vázolták fel azokat a feladatokat melyek a városkép, a település környezetállapotának javítása érdekében rövid-; és középtávon megvalósítandók.

Ezek a feladatok és célok – a teljesség igénye nélkül – az alábbiak:

- A város közterületeinek felmérése, felülvizsgálata.
- Az esztétikusabb városkép kialakításához és fenntartásához együttműködés a városban működő szervezetekkel.
- Illegális hulladéklerakók megszüntetése.
- Hulladékkezelési közszolgáltatás kiteljesítése.
- A témához kapcsolódó rendeletek felülvizsgálata, az abban foglaltak betartatása, ellenőrzés, szankcionálás.

Évente egy alkalommal a lakosság részére lomtalanítási akciót szervez a VGÜ Kft., főként a háztartásokban feleslegessé váló lomok összegyűjtése, rendezett módon történő ártalmatlanítása céljából, azzal a szándékkal is, hogy a közterületeken illegálisan elhelyezett hulladékok mennyisége csökkenjen. A 2010. évi akció során a várost – időben és térben – négy részre osztotta a szolgáltató, hogy a teljes kapacitását egy helyre tudja csoportosítani. Hétezer

szórólapot juttattak el a háztartásokba, és egyéb úton is (helyi újság, helyi tv, plakátok) ösztönözték a lakosságot az akcióban való részvételre. A lomtalanítási akció egyik célja, hogy a háztartásokban feleslegessé váló lomok összegyűjtésével, csökkenjen a közterületeken illegálisan elhelyezett, környezetkárosító hulladékok mennyisége.

2006. és 2007. évben is az előző évekhez hasonlóan zajlott a tisztasági akció.

Emellett 2007. évtől kezdődően a VGÜ Kft. a Salgó Vagyon Kft.-vel és a Cigány Kisebbségi Önkormányzattal megállapodást kötött az egyes kolónia-területek rendszeres takarítási akciójáról, melyben a kolónia lakói is tevékenyen közreműködnek, ezzel is segítve a legproblémásabb területek tisztántartását.

Az illegális szemétkerakás környezetvédelmi szempontból súlyos gondokat okoz a városnak (talajszennyezés, vízszennyezés, romló városkép).

Az illegális szemétkerakók keletkezésének visszaszorítása irányába hat:

- a fentiekben említett lomtalanítási akció,
- az a lehetőség, hogy a hulladéklerakóra a lakosság által díjmentesen beszállítható háztartásonként éves szinten 1 m³ hulladékmennyiség,
- 2002. évben bevezetett új hulladékkezelési közszolgáltatási rendszer nem ad lehetőséget a díjfizetés alóli kibúvára, pl. olyan indokkal, hogy nem keletkezik hulladék, így a vadlerakóban történő elhelyezés motivációja megszűnt.

A közterület felügyelők rendszeresen felméri a városban lévő illegális szemétkerakó helyeket. A felmérések alapján Zagyvarakodó, Idegér, Művész telep, Rökkant telep, Zagyvapálfalva városrészek azok, melyek területén leggyakrabban képződnek újra az illegális szemétkerakó helyek.

A közterület felügyelők fokozott ellenőrzéseket tartanak a város tisztaságának megőrzése érdekében. A VGÜ Kft. -vel közösen a város kritikus pontjait figyelik, figyelmeztető, illetve tiltó táblákat helyeznek el. Sok esetben a táblákat megrongálják, a pótlásuk, javításuk folyamatos, költségigényük ezáltal magas. Az illegális szemétkerakók felszámolása során igyekeznek együttműködést kialakítani a helyi civil szervezetekkel, a polgárőrséggel annak érdekében, hogy a közösen megtisztított területek állagmegóvása nagyobb rangra emelkedjen.

Az illegális hulladéklerakások, az ún. vadlerakók felszámolása érdekében Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata Környezetvédelmi Minisztérium által kiírt pályázati forráslehetőségeket is felhasznált.

2008. évben 17 helyen (a város hulladékgazdálkodási tervében megjelölt területeken) került sor vadlerakók megszüntetésére.

A projekt keretében begyűjtött hulladékmennyiség: 1975 m³ volt.

2010. évben ismét egy eredményes, illegális hulladéklerakó felszámolási pályázat benyújtására került sor, melynek célja a Hősök úton kialakult részben lakossági kommunális hulladékot, részben inert hulladékot (sített) tartalmazó vadlerakó felszámolása. A projekt kivitelezési munkáira 2011. évben kerül majd sor.

2007. évben a városi térfigyelő videó-rendszer üzemeltetését a Salgótarján Közbiztonságáért Közalapítvány vette át. A térfigyelő kamerák működtetésére vonatkozóan együttműködési megállapodás került megkötésre a Nógrád Megyei Rendőrfőkapitányság és a Közalapítvány között, melynek az Országos Rendőrfőkapitányság által történő jóváhagyása **megtörtént**. Ezáltal lehetőség adódik a városközpont kritikus pontjainak a közbiztonság megőrzését és a környezet megóvását célzó megfigyelésére.

A Salgótarján Közbiztonságáért Közalapítvány által üzemeltetett meglévő fix telepítésű kamerák hátránya, hogy nem teljes körűen fedik le a megfigyelni kívánt területet. Ennek kiküszöbölése érdekében Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata 2009. évben pályázat keretein belül a meglévő fix kamerák közül 4 darab forgatható kamerára került kicserélésre, valamint további 12 darab forgatható kamera került beszerzésre. A korábbi rendszer száloptikai jelátvitellel került kiépítésre, melynek meglévő szabad kapacitásai kihasználásra kerültek. A többi kamera mikrohullámú jelátvitellel került üzembehelyezésre, mely jelentősen megkönnyítette és költséghatékonyá tette a rendszer további bővítését.

Az illegális szemétkerakó helyek felszámolása tekintetében azokon a városrészeken lehet eredményt elérni, ahol az ott élő lakosság is segítette a közterület felügyelők munkáját (információkat adtak az elkövetőkről), illetve ügyeltek környezetük tisztaságára.

Jelentős mértékben javított a közterületek fenntartási színvonalán az 1997 -ben induló – és azóta folyamatosan működő – közmunkásokat foglalkoztató környezetvédelmi projektek megvalósítása is. A foglalkoztatottak elsősorban a külterjesen gondozott zöldterületek fenntartásával, az illegális hulladéklerakók felszámolásával, a felszíni vízelvezető rendszerek tisztításával járultak hozzá a település tisztaságához.

2007. áprilisától városrendnoki hálózat került kialakításra, mintegy 29 fős létszámmal, mely azóta folyamatosan működik.

A városrendnok feladata:

- a tevékenységi területen parkgondozás, takarítás, tisztítás
- felügyelet gyakorlása, az esetleges meghibásodások azonnali jelzése, intézkedés a hiba elhárítására, a szabályokat megszegők figyelmeztetése
- kapcsolattartás városlakókkal, képviselővel, valamint a VGÜ Kft. Kommunális Részlegével a hatékony munkavégzés és szolgáltatás érdekében.

2007. novemberében az esztétikusabb városkép kialakítása érdekében egy hosszútávú együttműködési konstrukció kidolgozására került sor a Magyar Közút Kht-val, mely a 21. sz. főút salgótarjáni belterületi szakaszán lévő közforgalmi csomópontok fejlesztésére és üzemeltetésére irányul.

Ezen együttműködési megállapodás eredményeként került sor a városi belterületi úthálózat részeként kialakított 5 db körforgalom virágosítására, melynek évenkénti rendszeres gondozását a VGÜ Kft. végzi.

1/2. Feladatok:

- Fokozott hangsúlyt kell helyezni továbbra is a közterületek, zöldterületek fenntartására, fejlesztésére. Ezen elvárás az önkormányzatnak, mint tulajdonosnak a szolgáltató VGÜ Kft., valamint a Foglalkoztató Nonprofit Kft. éves üzleti terveinek kidolgozásánál érvényre kell juttatni.
- Fokozottan érvényt kell szerezni az egyes önkormányzati tulajdonában lévő közterületek, illetve közhasználatra megnyitott ingatlanok fenntartásáról és használatáról szóló 14/2007. (IV. 24.) rendeletnek és a környezetvédelem részleges helyi szabályozásáról szóló 2/2011. (I. 20.) önkormányzati rendelet előírásainak.

- Erőteljesebb propaganda kifejtése a településtisztasággal összefüggő lakossági tudatformálás területén. Jelentősebb szemléletbeli változás – megfelelő reklámkampány – szükséges a kutyatulajdonosok körében is, hogy gondoskodjanak az ebek által okozott szennyezés megszüntetéséről.
- Az illegális szemétkerakók keletkezésének visszaszorítása érdekében szigorúbb szankcionálással a prevenció irányába kell elmozdulni.
- Összefogva az egyéb érdekelt szervezetekkel, törekedni kell a meglévő természetvédelmi értékek óvására, megőrzésére, illetve azok természeti állapotának fejlesztésére, bemutatására.
- Mind szélesebb körben be kell vonni a lakosságot a közmunka foglalkoztatást szűkebb és tágabb környezetük védelmére, alakítására, fenntartására érdekében.
- Fokozott érvényt kell szerezni a parlagfű elterjedésének visszaszorításáról szóló állami és önkormányzati jogszabályok előírásainak betartására, a lakosság és a gazdálkodó szervezetek figyelmét is felhívva kötelezettségeik teljesítésére.
- Erősíteni kell a környezetet érintő valamennyi döntés-előkészítésnél a civil szervezetekkel és a lakosság széles rétegeivel való kommunikációt.
- A civil szervezeteket, egyesületeket be kell vonni a városszépítő és tisztasági akciókba.

2. CSAPADÉKVÍZ ELVEZETÉS

2/1. Települési vízrendezés fő feladatai, általános elvei

A települési vízrendezés feladata a települést fenyegető vízkárok megelőzése és elhárítása. Városunk domborzati viszonyait és meteorológiai adottságait tekintve a rövid összegyülekezési idő, valamint a csapadékintenzitás miatt a lehetséges vízkárok közül kiemelten kezelendő a felszínen lefolyó csapadékvíz biztonságos elvezetése.

Ezt a feladatot a természetes élővízfolyások, valamint az ezekhez, mint befogadókhöz kapcsolódó mesterségesen létre hozott vízvezető rendszerek biztosítják. A vízfolyás vagy patak természetes képződmény, amelynek medrét a területi igényeknek megfelelően alakítják ki. A

rendezett vízfolyás csak akkor tudja feladatát betölteni, ha rendszeres karbantartását elvégzik. A fenntartás legfontosabb feladata a mederbe került idegen tárgyak (tuskók, uszadék, háztartási szemét, stb.) eltávolítása, a meder feliszapolódásának és a kezdődő rongálódások megszüntetése, mőtárgyak tisztítása, és karbantartása, a mederoldal és a töltések kaszálása.

A települési csapadékvíz elvezető rendszerek elemei a következők:

- nyílt csapadékcsatornák,
- külvízcsatornák,
- övárkok,
- útárkok,
- zárt rendszerű csapadékcsatornák.

A medrek a rongálódásra nagyon érzékenyek, könnyen megsérülnek, így funkcióképességük lecsökken. Követelmény, hogy a medrek mélysége, esése, keresztmetszelvegye megfelelő legyen, a fenék és rézsűburkolatok rongálódásai időben kijavításra kerüljenek.

A zárt rendszerű csatornák fenntartása alapvető szakmai ismereteket követel, a nyílt árkos rendszereknél gyakoribb ellenőrzést és tisztítást igényel.

2/2. Salgótarján csapadékvíz elvezető rendszere

A város közigazgatási területén lévő vízgyűjtő területek befogadói a Tarján patak, a Zagyva patak, a Várberki patak illetve ezek mellékvölgyi vízfolyásai, 32,5 km belterületi hosszban. A patakmedrek 20,4 km-es szakasza mederburkolattal ellátott. A város területét a három fő vízfolyás a Tarján és Zagyva patak déli irányba (Bátonyterenyénél Zagyva folyóvá egyesülve), a Várberki patak északi irányba (Szlovákia felé) hagyja el. A felszínre hulló csapadékvizek összegyűjtését, továbbítását a befogadóig 70,6 km zárt csapadékcsatorna, 33,3 km burkolt árok valamint 68.5 km földárok biztosítja.

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. Tv. A helyi vízrendezés és vízkárelhárítás, az ár- és belvízvédekezés feladatai tekintetében a képviselőtestület hatáskörét állapítja meg. Ennek értelmében a köztisztaság fenntartásáról szóló 43/2001. (XII.17.) Ör. Sz. rendelet szabályoz vízkárelhárítási feladatokat. A rendelet szerint az ingatlan tulajdonosa köteles az ingatlana körüli árok és folyóka, valamint azok mőtárgyainak tisztántartásáról gondoskodni. A közterületek

vonatkozásában a VGÜ Kft. és a Salgótarjáni Csatornamű Kft. lát el vízkárvédelmi feladatokat. Az Önkormányzat közmunkák szervezésével segíti elő e feladatok maradéktalan teljesítését. Az Önkormányzat tulajdonában lévő zárt csapadécsatorna hálózatot 1996-tól a Salgótarjáni Csatornamű és Szolgáltató Kft. kezeli, mely biztosítja a zárt csapadécsatorna hálózat fenntartási feladatainak magasabb színvonalú, tervszerű, folyamatos ellátását, melyről egy hosszú távú üzemeltetési szerződés keretein belül gondoskodik. Bár az időszakonként, pld. 1999 nyarán és **2010. őszén** – jelentkező nagymennyiségű és nagyintenzitású csapadék levezetését sok helyen a szűk keresztmetszetű csapadécsatornák nem voltak képesek megfelelően biztosítani, azonban az érintett szervek összehangolt munkájának köszönhetően ez idáig katasztrófhelyzet még nem alakult ki. A csapadékvíz elvezető rendszer folyamatos tisztítása és karbantartása továbbra is elengedhetetlen ahhoz, hogy ezek a haváriás jellegű események kezelhetők legyenek. Az is egyre nyilvánvalóbbá válik, hogy a zárt csatornahálózat jelentős rekonstrukciója, ezt megelőzően a teljes körű hidraulikai felülvizsgálata, majd a pontos állapot ismeretében a beruházási és felújítási tervek elkészítése, és a kivitelezés ütemezett megvalósítása szükséges.

Becslés, illetve a szolgáltató részlegesen elvégzett geodéziai állapotfelmérése alapján a zárt csapadécsatorna 45%-ának jó, 35%-ának megfelelő, 20%-ának rekonstrukciót igényli a műszaki állapota. A burkolt árok kb. 40 – 45 % szorul rekonstrukcióra. A nyílt csapadékvíz elvezető árkok és patakmedrek karbantartását az önkormányzat minden évben az anyagi lehetőségeihez mérten fontossági sorrend alapján végezteti el. **2008. évben készült el a város vízkárelhárítási terve, melyet a területileg illetékes Közép-Duna-Völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség jóváhagyott.**

Az elmúlt években közmunkások alkalmazásával történt meg az árkok és patakmedrek tisztítása. 1999-ben 5 km hosszban végzett a Foglalkoztatási KHT bozótirtási munkákat. 2000-ben 6,8 km hosszban patakmeder tisztítási és iszapkotrási, 4 km hosszban bozótirtási és 8 km hosszban a nyílt csatornarendszer tisztítását és fenntartását végezték el. 2001-ben 8,5 km patakmeder, 6,5 km nyílt csapadécsatorna és 128 db hordalékfogó tisztítását végezték el. 2002-ben 9,5 km patakmeder, 7,5 km nyílt csapadécsatorna és 142 db hordalékfogó került kitisztításra.

2003-ban 7 km patakmeder, 2,5 km nyílt csapadécsatorna és 30 db hordalékfogó került kitisztításra. 2004-ben 3,0 km patakmeder tisztítás készült el.

2005-ben az alábbi területeken valósult meg árok illetve paktisztítás: Ipari Parknál, Salgó úton, Karancs úton, Idegérben, Zagyvarónán, Somoskőújfaluban, Somoskőn, Baglyasalján, Csokonai úton, Hősök úton, Déryné úton, Rózsafa úton.

2006-2007. évben az árok- és patakmedrek tisztítására vonatkozóan az alábbi munkálatok készültek el: Szánas-patak, Baglyas-patak, Tarján-patak 2000 m szakaszon.

A VGÜ Kft. és a Foglalkoztatási KHT. együttműködése keretében az alábbi munkák kerültek elvégzésre: fűkaszálás és bozótirtás Zagyvapálfalva körzetében Gorkijtól Bányatelepig, Acélgyári terület, Forgács, Somlyó, Zagyvaróna területén kaszálás, a Kotyházai, Forgácsi és a Baglyasaljai temető karbantartása.

2009. évben megvalósult a Szánas-patak, Zatkó-patak, Salgó-patak, Zagyva-patak, Kotyházapusztai-patak, Forgách-patak, Csókás-patak, a Tarján-patak, továbbá a Zagyva úti és a Rudolfi úti árok tisztítása.

2010. évben gépi patakmeder, illetve ároktisztítás történt a Makarenkó úton, a Zagyva-patakon, a Szécsényi út végén, Kővirág út végén.

2/3. Csapadékvíz elvezetéssel összefüggésben jelentkező környezetvédelmi problémák, környezeti hatások:

A felszíni vízkészletek - melyek a csapadékból, valamint az élővizekből tevődnek össze – a külső szennyeződésekre igen érzékenyek, ezért a szennyeződésektől való megóvásuk kiemelten fontos feladat.

Ezen a területen a legsúlyosabb problémát a csapadékcsatornába, illetve élővízfolyásokba történő illegális szennyvízbekötések okozzák.

Ennek következtében a csatornázatlan városrészekben a kellemetlen szaghatás mellett a kórokozók elszaporodásával, a patkányok, féregpeték és egyéb fertőzőhordozók folyamatos jelenlétével kell számolni.

A befejeződött szennyvíz csatornahálózat-fejlesztés révén a jövőben jelentősen csökkenhetnek az ilyen típusú környezetvédelmi problémák.

A zárt csapadékcsatornába történő illegális szennyvízbekötés betonkorróziót is okoz, melynek hatására jelenleg a zárt csatornarendszer 25%-a szorul rekonstrukcióra.

2009. évben csapadékvíz elvezetéssel kapcsolatos panasz a Vasas utat érintően volt. Az érintettek jelentős része eleget tett kötelezettségének. Szennyvízcsatorna hálózatra történő rákötéssel kapcsolatosan a Béke krt-on (11 db), Losonci úton (1 db) és a Damjanich úton (2 db) hatósági eljárás került sor.

2010. évben a Síküveggyár mögötti területen felszíni vízfolyás szennyezés miatt indult hatósági eljárás lakossági panaszbejelentés alapján. Zárt szennyvíztározóból származó szennyvízszivárgással kapcsolatosan 3 esetben történt bejelentés. Valamennyi ügy önkéntes módon, illetve egy esetben hatósági kötelezés által megoldódott, a környezetszennyezés megszűnt. A Síküveggyár mögötti területen felszíni vízfolyás szennyezés miatt indult hatósági eljárás lakossági panaszbejelentés alapján, kivizsgálása folyamatban van.

A nyílt árkokat, patakmedreket több helyen a lakosság illegális szemétkerakó helyeként használja, ezáltal a hulladékból a vízbe bemosódó szennyezőanyagok az élővízfolyások minőségét kedvezőtlenül befolyásolják.

A csapadékcatorna-rekonstrukciók hiánya ellenére folyamatos a hibaelhárítás és a szakfeladatok ellátása. A zárt csapadékcatorna karbantartási munkáinak ütemezése és végrehajtása az üzemeltető társaság éves üzleti tervében szerepel, és annak megfelelően zajlik. Kilencedik éve folynak átfogó hálózattisztítási munkálatok. Megvalósult a részleges geodéziai állapotfelmérés, mely a kritikus pontokat megjelölte. Az általános vizsgálat szerves részét képezte a szabálytalan szennyvízbekötések feltérképezése és egyben a csatornahálózat műszaki állapotának a vizsgálata. Kiemelt figyelmet fordítanak a csatornahálózat kritikus pontjaira, ennek köszönhető, hogy a tavaszi és a kora nyári nagy esőzések nem okoztak nagyobb fennakadást a város életében.

2007-ben az alábbi fejlesztések és felújítások valósultak meg: Juhász Gyula úti hordalékfogó helyreállítása, Dülő út elején hordalékfogó helyreállítás, Alsó-idegér út végén hordalékfogó építés, Sugár út - Lakatos Pál út csapadékvíz elvezetés, Kazinczy út végén hordalékfogó építés, Határőr út csapadékvíz elvezetés.

A patakmedrek és árokrendszerek kézi tisztítását a Foglalkoztatási Nonprofit Kft. a korábbi program felülvizsgálat (2007. év) óta eltelt időszakban folyamatosan végezte.

2009.-ben elkészült a Salgóháza, Vár úti csapadékcatorna javítása, a Petőfi úti áteresz javítása, a Vájár úti hordalékfogó javítása, a Hársfa úti, a Nádasdi krt.-i, a Medves krt.-i és Salgó úti csapadékcatorna javítása, továbbá árokburkolat javítás valósult meg a Kazinczy úton, a Kálmán I. úton, a Corvin úton, a Rózsafa úton, a Bereczki M. úton és a Bajza úton.

Csapadékcatorna javítás valósult meg 2010.-ben a Vájár úton, a Petőfi úton, a Meredek úton, Fáy A. krt.-on, Kakukk J. úton, Losonci úton. Árokburkolat és átereszjavítás készült el a Szécsényi úton, Berzsényi úton, Dobó Katica úton, Kisvasút úton,

Bereszki M. úton, Petőfi úton, Farkasbükk úton. Vízkárvédekezés történt a Szécsényi és Sallai úton.

2/4. Feladatok:

- A szabálytalan szennyvízbekötések megszüntetése érdekében a korábbi években kidolgozott ellenőrzési mechanizmus alapján a feltárást követően hatósági intézkedéseket kell fogantatosítani.
- A nyílt és zárt csapadécsatornák rekonstrukciós munkáinak ütemezése és végrehajtása.
- Szükséges a még hiányzó csapadékvíz elvezető árkok, csatornák építése, a földút kiépítési programmal összefüggésben.
- Az esetleges új építési területek bevonása kapcsán a csapadékvíz elvezetésének megoldására történő költségfordítások tervezése.
- A vonatkozó helyi jogszabályok folyamatos felülvizsgálata, aktualizálása.
- Patakmedrek, nyílt vízelvezető rendszerek folyamatos karbantartása a közhasznú foglalkoztatásban rejlő lehetőségekkel összefüggésben.

3. KOMMUNÁLIS SZENNYVÍZELVEZETÉS ÉS –KEZELÉS

A vezetékes vízellátás elterjedésével megnövekedett vízfelhasználás egyenes következménye a településeken a nagy mennyiségben keletkező szennyvíz, amely a szakszerű elvezetés és a szükséges tisztítás hiányában az ember egészségét, gazdasági tevékenységét és a környezetet egyaránt veszélyezteti.

A szennyvízelvezetés igénye mindenki számára természetes, de az érdekelismerés gyakran csak abban nyilvánul meg, hogy a keletkező szennyvíz ne jelenjen meg látható módon. Az ebből adódó, gyakorlatban elterjedt átmeneti megoldások (szakszerűtlen derítők, ún. emésztők, felhagyott kutakba, csapadékvíz elvezető rendszerekbe és felszíni vizekbe történő bevezetés) a talaj, a talajvíz, a tavak és felszíni vízfolyások elszennyeződését okozzák. A kezeletlen szennyvíz számos közegészségügyi problémát is okoz.

A szennyvízben a betegségeket nem okozó baktériumok mellett a tífusz bacilus, a kolera vibris, a vérhasbacilus, a lépfene, tetanus és egyéb kórokozók is előfordulnak. A gyermekkénulás a járványos májgyulladás kórokozói is a szennyvizekben élőködnek. Mindezek mellett jelentős a vízkészleteket terhelő nitrát, nitrit és foszfor (műtrágya, trágya és mosóporszármazékok). A vízből, talajból az emberi szervezetbe kerülő nitrát és nitrit okozza a methemoglobinia, köznapinévén a kékvérűséget, mely betegség halálos kimenetelű is lehet. Igen veszélyesek a többnyire az ipari szennyezők miatt - vizekbe kerülő toxikus anyagok, nehézfémek és kőolajszármazékok. Ezeknek legközismertebb a tumor (daganat) keltő hatása.

3/1. Szennyvízelvezetés és - tisztítás

A szennyvízelvezetés és - tisztítás alapvetően két fő terület szerint csoportosítható:

- Csatornázott területek szennyvízelvezetése és tisztítása, melyek esetében a közcsatornában összegyűjtött szennyvíz együttesen kezelendő.

A 132/2003. (XII.11.) Országgyűlési határozattal elfogadott 2003-2008 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Program írja elő a területérzékenység és a lélekszám függvényében a célállapotot, illetve a Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési-; és tisztítási Megvalósítási Program 2008. végéig tartó első ütemében előirányzott feladatok teljesítését.

- Csatornázatlan területek szennyvízelvezetése és tisztítása, amikor a kibocsátó zárt szennyvíztározót, vagy szennyvízkezelő kisműtárgyat üzemeltet. A közműves szennyvíz elvezető és -tisztítóművel gazdaságosan el nem látható területeken keletkező szennyvíz egyedi gyűjtése, tisztítása és ártalommentes elhelyezésére vonatkozó célállapotot az Egyedi Szennyvízkezelési Nemzeti Megvalósítási Program rögzíti.

Mindkét esetben a tisztított szennyvizet befogadó, általában, élővíz, illetve a szennyvíziszap elhelyezésével és/vagy szikkasztásával a talaj kerül terhelésre. Csatornázatlan területeken a meghibásodás vagy hibás kivitelezés okán a szennyvíztározók és kisműtárgyak közvetlen környezetében a talaj és a talajvíz szintén teherviselőkké válhatnak.

3/1/1. Csatornázott területek szennyvízelvezetése és tisztítása

Bár a csatornázással történő szennyvízelvezetés a közműves vízellátás kiépülésének mértékét ez idáig nem érte el, de az elmúlt évek fejlesztéseinek köszönhetően napjainkra jelentősen csökkent a vízellátottság és a szennyvízcsatorna ellátottság közötti un. közműolló.

1997-98-ban, a Forgách úton és környékén 178 db ingatlant érintően valósult meg jelentősebb hálózatbővítés.

1997. - ben elkészült a szennyvíztisztítótelep korszerűsítési, és a város ellátatlan területeinek csatornázására vonatkozó komplett kiviteli tervdokumentáció. Az anyagi források biztosítása után a kivitelezés 2001 –ben kezdődött meg. A Kazár, Vizslás, és Mátraszele települések teljes körű szennyvízcsatornázását is magában foglaló beruházás 2003. szeptemberében lezárult. Így a település területén élő lakosság közel 96,4 % -a számára biztosított a szennyvízelvezetés és tisztítás. Ez a mutató a beruházás előtt 75 % volt. A városban lévő 18364 db lakásból 2007. évben szennyvízcsatornával ellátott 16899 db lakás, ebből 15393 db ingatlan kötött rá a szennyvízcsatornára.

2010-ben a szennyvízközmű-hálózatra való rákötési arány 97,9 % volt, a közcsonornán keresztül tisztítótelepre beérkező szennyvíz mennyisége 1.500.000 m³.

2009-ben Salgótarján-Salgóbánya szennyvízcsatornázás megvalósításának előkészítése történt, a fejlesztés I. ütemére a pályázat benyújtása megtörtént, melyet az Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács támogatásban részesített.

2010. évben Salgótarján-Salgóbánya I.-II.-III. üteme befejeződött. Az I. ütemben megvalósult nyomóvezetéken túl a II. és III. ütemben a Deák F. út és a Vár út gerincvezetéke került kiépítésre a hozzájuk csatlakozó ingatlanok bekötésével.

A rendszeres javítási, karbantartási feladatok keretében az elmúlt időszakban évente 60-70 db aknafedlap és víznyelőrács javítását, pótlását, valamint 10-12 db meghibásodott vezeték lokális javítását végzi el az üzemeltető cég.

Továbbra is feladat azonban a korábban létesült csatornaszakaszok felújítása, rekonstrukciója, melynek évenkénti ütemezése az Önkormányzat útfelújítási terveivel összhangban történhet.

A salgótarjáni csatornaközmű és működtető vagyonaon történő fejlesztések és rekonstrukciók közül 2009. évben elkészült az Úttörők úti (283 fm szakaszon), 2010.-ben pedig a Szerpentin úti (46 fm szakaszon) szennyvízcsatorna kiváltása.

A csatornában összegyűjtött szennyvíz a város déli részén épült Sugár úti szennyvíztisztító telepen kerül kezelésre. A telep technológiájának korszerűsítésével egybekötött tisztító kapacitásbővítés a tervezett 2002. novemberi határidőre elkészült. Ennek eredményeként a tisztítókapaacitás 10.000 m³/nap – ról, 15.000 m³/nap – ra növekedett. A technológia korszerűsítése során a már meglévő mechanikai és biológiai tisztítási fázison túl, a harmadik, un. kémiai tisztítási fokozat alkalmazásának lehetősége is megvalósult. Figyelemmel arra, hogy a jogszabályi kötelezés e harmadik fokozat bevezetésére nem áll fenn, továbbá költségei is túlzottan magasak, jelenleg e tisztítási fok nem üzemel.

Szennyvíztisztító telep vízjogi üzemeltetési engedélyének száma: KTVF: 3308-2/2006.

A csatornaközmű üzemelése során az alábbi környezeti terheléssel kell számolni:

- élővízfolyás szennyezése,
- szaghatás,
- zaj,
- aerosol terhelés,
- iszapelhelyezés hatásai.

Tekintettel arra, hogy Salgótarjánban a szennyvíztisztító telep és a lakott területek között gyakorlatilag nincs védőtávolság, a környezeti terhelésre fokozott figyelmet kell fordítani.

2010. nyarán, az extrém csapadékos időjárás következtében kb. 2 hétig a Lőrinci szennyvíziszap befogadó telep zárva tartott, így ebben az időszakban a Salgótarjáni Csatornamű Kft.-nek saját iszaptárolójában kellett elhelyeznie a víztelenített szennyvíziszapot. Az iszapban bekövetkező biológiai változások kellemetlen szaghatást okoztak, mellyel kapcsolatosan lakossági panaszbejelentés is történt. A Lőrinci szennyvíziszap befogadó telep újbóli megnyitása után a szállítást a cég azonnal megkezdte és kb. 1 hét leforgása alatt a szagprobléma megszűnt.

– Az élővízfolyás szennyezése a szennyvíztisztító telepen a tisztított szennyvíz élővízbe való vezetésével valósul meg. Az új technológia éppen e szennyezőforrás csökkentésében hozta a legnagyobb előrelépést.

– A szennyvíztisztító esetében a szaghatást okozó gázok keletkezését a kétszintes ülepítő, az erős aerosol terhelést első sorban a telep lebegőtető rotorjai okozták. A 2002 – ben megvalósult technológiai korszerűsítéssel a szaghatást okozó kétszintes ülepítő kikerült a tisztítás rendszeréből, helyette korszerű, légbefúvásos eljárás biztosítja az aerob folyamatokat.

– **2009 - 2010. években önkormányzati beruházásban a kétszintes ülepítő végleges üzemén kívül helyezése és ártalommentesítése megtörtént.**

– Az üzemeltető a szaghatás csökkentésére korábban is több intézkedést tett, például az egész tisztító telep területére védőerdőt telepített, melynek folyamatos növekedése a hatékonyságát növeli.

– Zavaró, nagymértékű zajhatás a csatorna-hálózat és szennyvíztisztító-telep üzemében nem lép fel.

– A szennyvíztisztító-telepen keletkező fermentált, víztelenített iszap biológiailag aktív és igen koncentrált, ezért elhelyezése csak ellenőrzött és szabályozott keretek között történhet.

– Jelenleg a víztelenített szennyvíziszapot az üzemeltető a Lőrinci pernyehányó telepre szállítja és rekultivációs célra adja át.

Környezet és Energia Operatív Program (KEOP 4.4.0) keretében „Salgótarján Város Szennyvíztisztító telep-Biogáz előállítás és kapcsolt energia termelés a kelet-nógrádi térségi szennyvíziszap agglomerációban” című pályázat benyújtásra került, melynek révén a telep villamos energiaigényének jelentős hányada a fermentációs technológiával előállításra kerülő biogáz hasznosításával kiváltható.

A megvalósítani kívánt fermentációs technológia az alábbi berendezéseket tartalmazza:

- Kívülről érkező, biogáz termelésre hasznosítható anyagokat fogadó állomás, tároló silóval.

- Salgótarjáni fölös iszapok-elősűrítő gépháza elővíztelenítő asztallal, és a hozzá tartozó kiszolgáló berendezésekkel.

- Homogenizáló tartály, mely a rothasztóba való betáplálás előtt előkészíti és homogenizálja a különböző betáplálendő anyagokat, hogy a rothasztóba mindig egyenletes és homogén keverék kerüljön.

- 2.500 m³-es rothasztó és a kiszolgáló berendezései.

- Rothasztó gépháza hőcserélővel, keringető szivattyúval, homok eltávolító szivattyúval, hőelosztóval, víz-víz hőcserélővel és melegváltató tartállyal van ellátva.

- 300 m³-es kigázósító tartály gépházával, a feladó szivattyúval.

- Biogáz rendszer: biogáz tisztító egység, 1.200 m³-es membrán gáztároló, gáznyomás fokozó és gázfáklya.

- 2 db biogáz hasznosító gázmotor-generátor (konténerbe telepítve), valamint a hozzá tartozó kiszolgáló berendezések.

A környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX tv. lehetőséget teremt arra, hogy a szennyvízcsatornára való rákötés műszaki lehetőségének fennállása mellett a kibocsátók egyedi műtárgyakat üzemeltessenek, azonban a környezetterhelési díj megfizetésére való kötelezéssel, kibocsátót a szennyvízcsatornára történő rákötésre motiválja. Az Önkormányzat e témakörben megalkotta a talajterhelési díjról szóló rendeletét 2004. évben, melynek központi jogszabályváltozásból eredő módosítása 2005- ben történt meg. (38/2005 (X.27.) rendelet a talajterhelési díjról szóló 29/2004. (VIII.26.) Ör.sz. rendelet módosításáról.

3/1/2. Csatornázatlan területek szennyvíz elvezetése és tisztítása

A települések területén a vízzel ellátott, de csatornahálózat nélküli településrészekben az emberi tartózkodásra alkalmas épületek szennyváltató létesítményeinek, közműpótló berendezéseinek ürítéséből származó kommunális szennyvíz, települési folyékony hulladékként definiált.

A vízellátás és csatornázás közötti különbségek következtében a folyékony települési hulladékok gondja szinte minden településen jelentkezik. A közcsatorna-hálózat hiányában az elhasznált, szennyezett víz elhelyezése a talajban való elsikkasztás, szikkasztók, tárolók, emésztőgödrök segítségével történik.

1986-tól a szennyvízelhelyezés csak – építési engedéllyel megépült – zárt szennyváltatóba történhet.

Az összegyűlt hulladékot ezekből a tárolókból szippantással termelik ki, és szállítják végső elhelyezésre.

A folyékony települési hulladékok tárolására épült csatornapótló létesítmények kiképzése gyakran nem felel meg az előírásoknak, és lehetővé teszi a hulladék elszivárgását.

A folyékony hulladék, bomló szerves anyagokban gazdag, és különféle kórokozókat tartalmaz. A tárolókból elszivárgó folyékony hulladék így rendkívül ártalmas környezetszennyező forrás, ami elsősorban felszín alatti vízkészletünk minőségét veszélyezteti, és nagymértékben hozzájárul azok fokozódó nitrátosodásához és fertőződéséhez.

A folyékony hulladék mennyiségét alapvetően a szennyvízcsatornával el nem látott lakások száma és a vízhasználat mértéke határozza meg. A ténylegesen keletkező mennyiség az általánosan elterjedt szikkasztás miatt, illetve a közterületekre történő illegális elhelyezés miatt nehezen becsülhető, a gyűjtött mennyiségnek legalább 10-szerese lehet.

A gyűjtés során is számos probléma jelentkezik, mely abból adódik, hogy a begyűjtésben résztvevő vállalkozók a szippantott szennyvizet nem minden esetben szállítják az ártalmatlanító telepre, időnként közterületre ürítik, gyakorlatilag a tevékenység ellenőrizhetetlen.

A folyékony hulladék elszállítása, szabályszerű kezelése és elhelyezése érdekében az Önkormányzat megalkotta e kötelező közszolgáltatásról szóló 20/2004. (VI.24.) Ör. sz. rendeletét. **A szippantott szennyvíz begyűjtésével, további kezelésével megbízott közszolgáltató a Salgótarjáni Csatornamű Kft.. A 213/2001. (XI. 14.) kormányrendeletben foglalt követelmények teljesítésével összhangban kérte meg a rendelet szerinti közszolgáltató ezen hulladékfrakció begyűjtésére vonatkozó kezelési engedélyét, melynek száma: 3201-10/2009 (érvényességi ideje: 2009. december 31.)**

A város területén keletkező folyékony hulladékok gyűjtésének, ártalmatlanításának problémaköre megoldott.

A szennyvíztisztító telep korszerűsítése és bővítése eredményeként, a telepen mintegy 410 m³/d mennyiségű szippantott szennyvíz fogadására és tisztítására alkalmas a technológia.

A Salgótarjáni Csatornamű Kft. rendelkezik a szippantott szennyvíz előkezelését lehetővé tevő hulladékkezelési engedéllyel, az engedély száma: 3201-10/2009, az engedély érvényességi ideje: 2012. december 31.

A szennyvíztisztító telepre 2010. évben 4.990 m³ települési folyékony hulladék beszállítására került sor. Jelentősebb beszállítók: Huszti László és Végső és Fehér Kft. rendelkeznek érvényes hulladékbegyűjtési-szállítási engedéllyel.

A folyékony hulladék döntő része Salgótarján közigazgatási területén belül Somlyóbánya, Rónafalu, Rónabánya és Kotyháza településrészeken keletkezik. Az Önkormányzat elvi vízjogi létesítési engedéllyel rendelkezik a településrészek szennyvízhálózatának megvalósítására.

3/2. Feladatok

- A meglévő csatornahálózat rekonstrukciójának, felújításának ütemezése az önkormányzat útépitési és útfelújítási terveivel összhangban.
- A szennyvízcsatornával ellátatlan városrészek (Rónafalu, Rónabánya, Somlyóbánya, Kotyháza) vonatkozásában, **illetve a 2010. évben elkezdett salgóbányai** – pénzügyi fedezet függvényében, pályázati források bevonásával – szennyvízhálózat kiépítésének **folytatása**, megvalósítása.
- **A szennyvíziszap hasznosítását biztosító fermentációs eljárást lehetővé tevő beruházás megvalósítása KEOP pályázati forráslehetőség igénybevételével.**
- A lakosság környezeti szemléletének javítása a takarékos vízhasználat és a potenciális szennyeződési lehetőségek tekintetében.
- A gazdálkodók környezeti ismereteinek bővítése, a továbbképzés és szaktanácsadás serkentése az önkormányzattal együttműködő szakmai szervezetek bevonásával.

4. KOMMUNÁLIS HULLADÉKKEZELÉS, HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

Az emberi tevékenység, civilizációs fejlődése folyamán az egyre jelentősebb hulladéktermelés forrása lett.

Egyre érzékelhetőbbé vált a hulladék környezetünkre, egészségünkre, a vízre, a levegőre, talajra - természetesen közvetítőkön keresztül - kifejtett károsító hatása.

A közelmúltban végbemenő gazdasági és társadalmi változásokkal együtt átalakuló iparszerkezet, a termelési technológiák módosulása, valamint a szolgáltatói és felhasználói igények változása miatt lényegesen megváltozott a hulladékok struktúrája is.

A hulladéklerakón elhelyezett hulladék 40 %-a a város lakosságától, 39 %-a a községek lakosságától, 19%-a a közületektől, 8%-a pedig egyéb tevékenységből származik.

A begyűjtött hulladék éves mennyisége 22.500 t/év.

Hulladékanalízisből csak a városi szeméttelen lerakott hulladékban lévő veszélyes alkotók mennyisége ismert cca. 0,5 %, mely nem ad megnyugtató információt az ipari közvetlen és egyéb lakossági eredetű veszélyes hulladékok mennyiségére vonatkozóan.

1999. elején a VGÜ Kft. telephelyén hulladékudvar került beüzemelésre, mely kapacitása miatt elsősorban lakossági körben keletkezett veszélyes hulladékok fogadására alkalmas.

A VGÜ Kft. országos érvényű veszélyes hulladék begyűjtési-szállítási engedéllyel rendelkezik.

A városban keletkezett összes hulladék meghatározásához az illegálisan lerakott hulladék mennyisége sem ismert. Csak közelítő adatok állnak rendelkezésre, mely szerint az illegális szilárd hulladék 2000-3000 m³ évente.

Az illegális hulladéklerakók felszámolásáról a Salgótarján Foglalkoztatási KHT és a VGÜ Kft. folyamatosan gondoskodik – ugyanakkor a város több pontján, e helyeken ismételtelen megjelennek a lerakott hulladékok.

Az illegális hulladéklerakók felszámolása érdekében Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata az elmúlt években (2008. és 2010. év) pályázati forráslehetőségeket is igénybevetett.

4/1. Kommunális szilárd hulladékkezelés

4/1/1. Jogi háttér

- A különleges kezelést nem igénylő települési szilárd hulladékok kezelését Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának 42/2001. (XII. 17.) Ör. sz. rendelete alapján a 100%-os önkormányzati tulajdonú Salgótarjáni Városgazdálkodási és Üzemeltetési Kft. végzi.

– A hulladékkezelés az önkormányzat kötelezően ellátandó alapfeladata, a közszolgáltatás és annak igénybevétele is kötelező, melynek szabályait a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény, és kapcsolódó végrehajtási rendeletei rögzítik.

4/1./2. Technológia

Salgótarján Megyei Jogú Város és három kistérség **45 települése** hulladékának befogadója a 2001 végén létesült térségi hulladéklerakó telep, mely egyaránt megfelel a hazai jogszabályi követelményeknek és az Európai Unió elvárásainak is. E lerakó szelektív tárolóterrel, komposztálóterrel, műszaki védelemmel és monitoring rendszerrel rendelkezik.

A depóniatérben keletkező csurgalékvizek lokalizációját a HDPE fóliaszigetelés biztosítja, amelynek sérülésmentességét a kiépített szenzorhálózat révén féléves gyakorisággal ellenőrzik. A felszín alatti vizek állapotváltozásának nyomon követésére, 4 db talajvíz figyelőkút létesült. A vizsgálati eredmények alátámasztják a szigetelés hatékonyságát, minden vizsgált minta tisztának minősült. A hulladéklerakó biztosítja a hulladékok biztonságos, monitoring körülmények közötti ártalmatlanítását. A kialakított műszaki védelmi rendszer mellett a környezetszennyezés lehetősége minimális.

A kialakításra került hulladéklerakó révén a város és térsége hulladékának elhelyezési problémája közel ötven évre megoldottá vált.

A hulladéklerakóra elkülönítetten beszállított szerves anyagok (fa, kerti és parki hulladékok) komposztálással kerülnek hasznosításra. A tervezett szelektív hulladékgyűjtési rendszer kiépítésével biztosítható lesz a lakossági szerves hulladék elkülönített begyűjtése, és komposztálással történő újrahasznosítása.

A létesítmény alkalmas az Önkormányzat jövőbeli hulladékgazdálkodási feladatait, elképzeléseit segítő oktatóbázis kialakítására is, melyben nem csupán a város, de a térség oktatási intézményeinek tanulói körében is lehetőség nyílik a környezeti nevelés megvalósítására.

2008. évben alakult meg a Kelet-Nógrádi Hulladékrehabilitációs Társulás, melynek célja a Nógrád megye keleti részén található régi, műszaki védelem nélkül létesült önkormányzati

települési szilárd hulladéklerakó telepeinek jogszabályi követelményeknek megfelelő rekultivációja, tájba illesztése.

A Társulás által benyújtott pályázat a KEOP 2.3.0 pályázati kiírás keretében támogatásban részült, melynek eredményeként a rekultivációs munkarészek előkészítéséhez szükséges környezetvédelmi felülvizsgálatok és rekultivációs tervek kerültek kidolgozásra. Salgótarján közigazgatási területén két hulladéklerakó telep a Gyurtyánosi és a Somlyóbányai hulladéklerakó telep érintett a projektben. (A zagyvarónai hulladéklerakó telep magántulajdonban van, így a rekultivációs projektnek a pályázati kiírás értelmében nem lehetett a része). Az elkészített dokumentumokat, rekultivációs terveket a Közép-Duna-Völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség jóváhagyta.

A projekt első fordulóját jelentő tervezési munkák lezárását követően 2011.-ben kerül sor a második forduló pályázat benyújtására, mely a rekultivációs munkák kivitelezésére irányul.

Megnevezés	Terület (m ²)	Állapot	Megjegyzés
Gyurtyános	95.549	Bezárt	Együtemű rekultiváció szigetelőréteg beépítésével
Zagyvaróna	44.090	Bezárt	Rekultivációjáról a tulajdonos (magánszemély) gondoskodik
Somlyóbányai	9.780	Bezárt	Együtemű rekultiváció egyszerűsített rétegrenddel
Kotyháza	220.000	üzemelő	

A keletkező hulladékok összetételének elemzése alapján az alábbi frakcióarányokat határozta meg a VGÜ Kft. A táblázat adatai a települési szilárd hulladékok **jelenlegi** térfogat %-ban kifejezett arányait adják meg.

HULLADÉK ÖSSZETEVŐK	TÉRFOGAT %
Papír	15
Műanyagok	16
Textília	3,5
Üveg, kerámia	3,0
Fém	2,7
Szerves anyagok	23
Tetra-pack	11
Pelenka, eü. betét	7
Egyéb	18,9

A táblázat adatai alapján a begyűjtött hulladék mintegy 40 % -a újrahasznosítható. Körülbelül 15 % komposztálható, 25 % pedig másodnyersanyagként a gazdaságba visszaáramoltatható.

A hulladékok újrahasznosításával évente 50.000 – 60.000 m³ másodnyersanyag keletkezhetne. Az újrahasznosítás megvalósításával jelentősen csökkenne a lerakásra kerülő hulladékok mennyisége, aminek következtében a térségi lerakó hasznos élettartama is megnőne.

A térségi hulladéklerakó, megfelelő infrastruktúrával rendelkezik a komplex hulladékgazdálkodási rendszer kialakításához.

Salgótarján Megyei Jogú Város, a szomszédos 28 településsel együttműködve készítette el – 2004 –ben – közös Hulladékgazdálkodási tervét, melyben határozott szándék fogalmazódott meg a komplex hulladékgazdálkodási rendszer kiépítésére.

A hivatkozott Hulladékgazdálkodási Terv 2007. évi felülvizsgálati dokumentációja tartalmazza a koncepció újragondolását, egy 66 településre épülő rendszer kialakításának lehetőségeit.

A jelenleg meghirdetett KEOP 1.1.1 pályázati kiírásnak megfelelően 2010. évben kidolgozásra került egy korszerű, komplex hulladékgazdálkodási rendszer alapkonceptiója, mely lehetőséget biztosít 40 tagú önkormányzati társulás létrehozására a szelektív hulladékgyűjtés teljes vertikumának bevezetésére.

Külföldi tapasztalatok alapján a szelektív gyűjtés sikerességét két alapvető tényező határozta meg: egyrészt az ifjúság felkészítése, oktatása az újrahasznosítás környezeti előnyeinek szemléltetésével, másrészt a háztartások anyagi érdekeltségi rendszerének kialakítása, mely abban áll, hogy a szelektíven gyűjtött hulladék elszállításáért lényegesen alacsonyabb díjat kell fizetni, mint a vegyesen gyűjtött hulladékért.

Szelektív gyűjtőszigetek száma 47 db, melyek 2 frakcióra és 4 frakcióra bonthatók.

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. tv. új feladatként jelöli meg a helyi hulladékgazdálkodás vonatkozásában a biológiailag lebomló szervesanyag és egyéb hasznosítható hulladékfrakciók lerakásának jelentős csökkentését, melyhez a megfelelés, elképzelhetetlen a szelektív hulladékgyűjtési rendszer kialakítása nélkül.

Az 1992 – 1995 között megvalósított szelektív hulladékgyűjtési rendszer a gazdaságtalansága, illetve a lakosság hozzáállása miatt megszakadt. A törvényi kötelezések értelmében ma már szükségyszerű a szelektív hulladékgyűjtési rendszer kialakítása, amelynek sikeres működéséhez meg kell nyerni a város lakosságát.

A veszélyes hulladék kiválogatása a kommunális hulladékból jelenleg nem megoldott. Veszélyes hulladékok csak a lakossági szemétkben fordulhatnak elő, iparit különleges kezelés során ártalmatlanítják.

A létesítendő hulladékudvarokban lehetővé válik a veszélyes hulladékok elkülönített begyűjtése, amely megoldja a lakosságnál keletkező veszélyes hulladékok kezelésének kérdését is.

A hulladék gyűjtése, szállítása a város teljes területén megoldott.

2005-ben megkezdődött egy szemléletváltozást segítő iskolai nevelési program, melyhez az ÖKO-Pack Kht. és a VGÜ Kft. egyaránt segítséget nyújt. Ennek keretében 2007-ben megrendezésre került a József Attila Művelődési és Konferencia Központban a hulladékok újrahasznosítására vonatkozó bemutató.

Az elmúlt években is folyamatos népszerűsítő akció zajlott a szelektív hulladékgyűjtési rendszer minél nagyobb arányú igénybevétele érdekében, ezekre példa a Környezetvédelmi Világnap alkalmából megszervezett előadások, játékos vetélkedők, az ÖKO-Pack Nonprofit Kft. augusztus 20-ai rendezvényei stb.

4/1/3. Kezelés technikai háttere

A hulladék kezelése - gyűjtés - szállítás - lerakás - folyamatot képez.

- A gyűjtéshez szükséges edényzetet a szolgáltató (VGÜ Kft.) biztosítja. Állapota a jelenlegi gazdálkodási körülményeknek megfelelő szintű.

- Szállító apparátus gépjárműállománya az országos átlagnak megfelelő, a fejlett országokéhoz képest elavult. Műszaki állapota megfelel a jelenlegi gazdálkodási körülményeknek. A gépjárműállomány műszaki színvonalának némi javulását eredményezte a VGÜ Kft. által 1998. évben vásárolt egy db UNIFORM F8, két db F16 típusú hulladékgyűjtő gépek, 1999. évben vásárolt UNIFORM FM18, Kamaz , Unikon H7000 gépjárművek. A 2000. évben az FM 21, majd 2001-ben 2 db IFA H5000 felújítására került sor. 2002. évben 2 db hulladékgyűjtő-szállító (Mercedes típusú) gépjárművet vásárolt a VGÜ Kft, majd a további 7 db gépjármű beszerzéssel a szolgáltató folyamatosan gondoskodott a gépjárműállomány korszerűsítéséről, karbantartásáról.
- Ártalmatlanítás technikai bázisát biztosítja 1 db STAVOSTROJ típusú kompaktor, **valamint a 2010. évben megvásárolt HANOMAG típusú lánctalpas munkagép**, a szerves hulladékok hasznosításához 1 db WILLIBALD típusú aprítógép áll rendelkezésre. A szolgáltató VGÜ Kft. biztosítja a telepi apparátust a személyi, vagyoni és technológiai védelmet.
- **A szelektíven gyűjtött hulladékok előkezeléséhez 2008-tól perforátor, öntömörítő konténer és kétkamrás bálázógépek állnak rendelkezésre.**

2010. évben Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata, a VGÜ Kft. és az ENER-G Natural Power Kft. hármass megállapodást kötött a Salgótarján Térségi Hulladéklerakó telepen lerakásra került hulladéktestben keletkező depóniagáz hasznosítására alkalmas technológia megvalósítása céljából. A beruházó a kinyert depóniagázból villamos energiát állít majd elő egy 500 kW teljesítményű gázmotor letelepítésével, a kivitelezési munkák befejezése 2011. júliusában várható. 2011. év második felében kerül majd sor a próbaüzem lefolytatására.

4/1/4. A hulladékkezelés gazdasági és társadalmi háttere

A település hulladékkezelése piaczgazdasági viszonyok között, vállalkozás kockázatára működik. A feladatot 100%- önkormányzati tulajdonú, de teljes kockázati felelősséggel rendelkező Kft. látja el. A feladatellátást gazdaságossági törekvések motiválják, kiadás-bevétel centrikus, eredményessége a fejlesztés alapja.

A feladat ellátásban a lakosság még nem teljes partner.

- Az önkormányzati rendeletben foglaltakat esetenként nem fogadják el.
- Nem mindig veszik igénybe, illetve nem térítik meg a szolgáltatást.
- A hulladék begyűjtési kultúra nem minden esetben elfogadható (edény mellé rakják a szemetet, guberálás stb.).
- Szelektív gyűjtés iránti igény nem jelentős.

4/2. A városban keletkező veszélyes hulladékok

A településen keletkező veszélyes hulladék begyűjtése, elhelyezése, ártalmatlanítása nem önkormányzati feladat. A keletkezett veszélyes hulladékok zömét belföldi átvevőnek adják át, az összes többi kezelésmód mindössze 6 % -ot tesz ki.

2005. évben 68,1 tonna, még 2006. évben 67,41 tonna veszélyes hulladék keletkezett, 2009. évben a Közép-Duna-Völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség HIR rendszerében lejelentett veszélyes hulladékmennyiség már csak 50,12 t volt, mely az előző évek viszonylatában jelentős mértékű csökkenési tendenciát mutat. A csökkenés mértéke az ipari termelés visszaesésével magyarázható.

4/3. Állati hulladék ártalmatlanítás

Az Önkormányzati feladatok bővülését eredményezte az elmúlt időszakban hatályba lépett az állati hulladékok kezelésének és a hasznosításukkal készült termékek forgalomba hozatalának állategészségügyi szabályairól szóló 71/2003. (VI.27.) FVM rendelet, mely kötelező érvénnyel írja elő a döggutak 2005. december 31. –vel történő bezárását. E határidőt követően az önkormányzatoknak, e hulladékfajta kezelését biztosító szolgáltatást kell szervezni. A feladat végrehajtása érdekében 2007. évben a Salgótarján Kotyházi Térségi Kommunális Szilárd Hulladéklerakó telepen uniós forrás igénybevételével Állati Hulladékkezelő Telep létesült. **Az üzemeltetési szerződés aláírására 2008. májusában került sor.** Tevékenysége kiterjed mind Salgótarján, mind a kistérség, illetve a megye területére.

2009. évben a VGÜ Kft. saját beruházásában egy kisállat-hamvasztó berendezés is megvalósításra került.

4/4. Feladatok

- A Hulladékgazdálkodási tervben megfogalmazott kötelezően teljesítendő feladatok végrehajtása:
- Komplex hulladékgazdálkodási rendszer kialakítása érdekében együttműködési lehetőségek széleskörű vizsgálata, hulladék újrahasznosítás feltételrendszerének megteremtése.
- Önkormányzat, szolgáltató, lakosság között párbeszéd kialakítása, rendszeressé tétele, megfelelő fórumokon keresztül, nyitott és hatékony média munka a lakosság tájékoztatására.
- Javítani kell a hulladékkezelési szolgáltatás színvonalát - ezen belül javítani kell a technikai berendezések állapotát, korszerűsíteni kell az alkalmazott technológiákat.
- **Széles körben népszerűsíteni kell a szelektív hulladékgyűjtés fontosságát, további gyűjtőszigetek kialakításával, kihelyezett szelektív hulladékgyűjtő konténerekkel megteremteni ennek lehetőségét.**
- Meg kell valósítani a bezárásra kerülő szeméttelpek rekultivációját, a térségi hulladéklerakó tekintetében a műveléssel párhuzamosan kell a rekultivációt is végezni., a gázkivételi kutak kialakításával együtt.
- **Az Önkormányzat programja megvalósításához igénybe kell venni az e célt támogató pályázati rendszereket.**
- **Törekedni kell az illegális hulladéklerakók fölszámolására a civil- és szakmai szervezetekkel együttműködve.**
- **Az iskolák bevonásával hulladékgyűjtési akciókat kell szervezni, egyben népszerűsíteni az ifjúság és a felnőtt lakosság körében a települési tisztaság és hulladékgazdálkodás szerepét és jelentőségét.**

5. LAKOSSÁGI ÉS KÖZSZOLGÁLTATÁSI EREDETŐ ZAJ, REZGÉS ÉS LÉGSZENNYEZÉS ELLENI VÉDELEM

5/1. Zaj- és rezgésterhelés

A technika fejlődése hozta magával, hogy körülöttünk egyre több rezgés- és hangforrásként szereplő gép működik, mozog. A civilizáció e melléktermékei, a rezgés- és zajártalmak az emberi szervezetet részben idegileg, részben mechanikailag viselik meg.

A városlakókat érő zaj- és rezgésszennyezés négy fő csoportra osztható: ipari, közlekedési, szabadidős tevékenységből eredő, valamint az épületgépészeti berendezések működéséből származó terhelések.

– Városunkban az ipari zajterhelés tekintetében a nagyüzemek fokozatos visszafejlődése által csökkent a terhelés, azonban a lakóközvetekben települt - lokálisan jelentős zajterhelést okozó - tevékenységből jelentkeznek problémák **(pl. vendéglátó egységek és szórakozóhelyek)**. **Az elsőfokú hatósági jogkört a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X.29.) kormányrendelet szabályozza.**

– A közlekedési eredetű zajok és rezgések a forgalom növekedésével egyre erősödnek. A helyi közlekedés - környezetvédelmi szempontokat is figyelembe vevő - átszervezése, az átmenő forgalom lehető leggyorsabb átvezetése, a közlekedési utakat határoló szennyezésmérséklő és mentesítő építmények elhelyezése, a belterületi úthálózathoz kapcsolódó növénytelepítések nagymértékben javíthatnak a jelenlegi helyzeten.

Városunkban megvalósult a 2112. számú tehermentesítő út III. ütemének kivitelezése.

Az új elkerülő szakasz zajvédelmet szolgáló intézkedései:

- Aktív védelem:
 - Kossuth Lajos utcától a Mártírok útig 2 méter magas fafonatos, növényvel futtatható zajvédő fal létesül
 - Móricz Zsigmond úti felüljárón 3 m magas átlátszó zajárnyékoló fal létesül
 - **A zajvédő falak kialakítása.**
- Passzív védelem: a **zajvédelmi kiviteli tervben szerepelteknek megfelelően** a környezetvédelmi hatóság előírásai alapján elvégzett műszeres mérések által **indokolt helyeken** nyílászáró cserék **elvégzése**.

– A szabadidős tevékenységből és az épületgépészeti berendezések üzemeltetéséből származó zajok és rezgések normaszinten belül tartása és tartatása elsősorban hatósági úton ellenőrizhető. Új létesítmények tervezése és engedélyezése során figyelembe kell venni az adott körzetre jellemző, és már meglévő szennyezettségi szintet.

A városban nincs kijelölt csendes övezet.

A város nem esik a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről szóló 280/2004. (X. 20.) Kormányrendelet hatálya alá, azaz a területről nem készült stratégiai zajtérkép.

Helyi zajkonfliktusok:

A korábbiakban elvégzett zajmérések a Rákóczi úton nappal 70,9 dB, éjjel 63,8 dB zajterhelést mértek. A közúti közlekedésből származó zaj zavarja az utak mellett élőket. Felmérés szerint (1995, Phare) az érintettek 80 %-át zavarja az alvásban, 50 %-át a szabadidő eltöltésében (TV nézés) illetve 30 %-ot a munkában, illetve a beszélgetésben.

Az elmúlt időszakban közlekedésből, ipari tevékenységből, vendéglátó egységek működéséből eredő, valamint hobby jellegű tevékenységből származó, zajterhelésekre vonatkozó panaszok érkeztek az önkormányzathoz.

Zaj- és rezgés védelmi ügyben 7 db vendéglátóipari egység és 2 db üzemi zajforráshoz kapcsolódó tevékenység részére lett zajkibocsátási határérték megállapítva 2010.-ben. Továbbá 3 db panasz alapján indult hatósági eljárás egy üdülőtáborban megtartott koncert és kettő vendéglátóhely működtetéséből származó zajterhelés miatt.

5/2. Légszennyezés

Levegőszennyezők származásuktól és állapotuktól függetlenül mindazon anyagok, melyek oly mértékben jutnak a levegőbe, hogy azzal az embert és környezetét kedvezőtlenül befolyásolják. A légkört természetes és antropológiai eredetű szennyezőanyagok károsítják. Az emberi tevékenység okozta emissziók felülmúlják a természetes eredetű légszennyező anyagok mennyiségét.

A légszennyezés forrásai: ipar, közlekedés, kommunális szféra.

A levegőszennyezettség tényének észlelésére, mértékének és minőségének megállapítására az immissziós mérések adnak lehetőséget.

Az immisszió területi és időbeni alakulásának ismerete minden levegőtisztaság-védelmi intézkedés alapja.

Az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat interneten közzétett adatai alapján 2009. évre vonatkozóan az alábbi légszennyezettségi állapot körvonalazódik (2010. évre vonatkozóan az automata mérőállomás által detektált adatok kiértékelése még nem történt meg).

A levegőminőség értékelése az alábbi jogszabályok alapján történik 2011. január 15-től:

- a levegő védelméről szóló 306/2010.(XII. 23.) Korm. rendelet,
- a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) VM rendelet
- a levegőterheltségi szint és a helyhez kötött légszennyező források kibocsátásának vizsgálatával, ellenőrzésével, értékelésével kapcsolatos szabályokról szóló 6/2011. (I. 14.) VM rendelet

2009-re vonatkozó adatok

2009-ben mért koncentrációk statisztikai mutatói a RIV (regionális immisszió vizsgáló) mérőpontokon az alábbiak (mért komponensek egy órás átlagának adatai alapján)

Szennyező	Éves átlag	Max.	50 % percentilis	75 %	98 %	99,9 %	adat	adat	hé. túllépés.
	(µg/m ³)								
NO ₂	16,2	103,9	12,9	21,6	53,2	74,1	7561	86,3	0
NO _x	24,1	332,8	15,4	28,5	109	242,8	7561	86,3	17
SO ₂	6,5	45,9	5,6	8,6	18,1	36,7	365	96,3	0
CO	558	4251	408	649	2118	3307	8651	98,8	0
O ₃	43	144,7	37,6	63,8	111,3	134,4	8475	96,8	
PM ₁₀ és PM _{2,5}	36	244	28	45	122	193	8531	97,4	

Éves átlag: Napi átlagértékek számtani közepe

Maximális érték: adott időtartam alatt mért maximum.

50-98-99,9 %-os gyakorisági érték: az a koncentráció érték, amely alatt az összes vizsgálati adat 50-98-99,9 %-a található.

Értékelés a 6/2011. (I. 14.) VM rendeletben előírtak figyelembe vételével a Vasvári Pál utcában működő automata mérőhely adatai alapján a 2009. évre vonatkozóan:

Légszennyezettségi index							Légszennyezettségi index a legmagasabb indexű komponens alapján
SO ₂	NO ₂	NO _x	PM ₁₀	Benzol	CO	O ₃	
Kiváló (1)	Jó (2)	Kiváló (1)	Megfelelő (3)	Kiváló (1)	Kiváló (1)	Jó (2)	Megfelelő (3)

Az automata mérőhely adatai alapján:

Az Európai Unió levegőminőség-védelmi szabályaihoz igazodóan 2008. október 25-én hatályba lépve hazánkban módosításra került a korábban hatályos légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 14/2001.(V.9.) KöM-EÜM-FVM együttes rendelet. A módosítás kapcsán a szmogriadó elrendelésével összefüggésben önálló légszennyezettségi határérték került megállapításra a szállópor légszennyezőanyag vonatkozásában. 2009. év elején Salgótarjánban tájékoztatási határértéket meghaladó szállópor szennyezettség miatt - több esetben is - szmogriadó elrendelésére alkalmas állapot alakult ki, ezért a hatályos ágazati jogszabályok alapján készítve Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése városunk szmogriadó esetén alkalmazandó rendeletét 2009. november 24-én fogadta el, amely továbbá idén a jelenleg hatályos ágazati jogszabályokhoz igazítva a 15/2011. (III.24.) rendelettel módosításra került. A szmogriadó terv lehetővé teszi, hogy a település levegőminőségében bekövetkezett negatív változások esetén az érintettek önkéntes, jogkövető hozzáállására is alapozva a környezet és a polgárok egészségének védelme érdekében megelőző, a károsodás mértékét csökkentő, illetve kármegelőző intézkedéseket tegyenek a szmogriadó tervben felelős személyek, hatóságok.

Szmozgriadó elrendelése szálló por légszennyező anyag levegőben lévő koncentráció emelkedés miatt az 51/2009.(XI.24.) rendelet hatályba lépését követően:

- **2010. január 28. tájékoztatási fokozat elrendelése**
- **2010. január 30. tájékoztatási fokozat megszüntetése**

- **2010. február 4. tájékoztatási fokozat elrendelése**
- **2010. február 6. tájékoztatási fokozat megszüntetése**

- **2010. december 9. tájékoztatási fokozat elrendelése**
- **2010. december 10. tájékoztatási fokozat megszüntetése**

- **2010. december 22. tájékoztatási fokozat elrendelése**
- **2010. december 23. riasztási fokozat elrendelése**
- **2010. december 24. riasztási fokozat megszüntetése**
- **2010. december 25. tájékoztatási fokozat megszüntetése**

Szmozghelyzet további romlásának megelőzése érdekében a lakossági és az üzemi légszennyezők önkéntes önkorlátozó intézkedéseire történik a felkérés a polgármester részéről tájékoztatási fokozat esetében az 51/2009.(XI.24.) önkormányzati rendelet 7.§-ában foglaltak, illetve riasztási fokozat esetén a 8.§-ban foglaltak szerint. Riasztási fokozat elrendelésekor a jelentős légszennyező pontforrásokkal rendelkező üzemeket határozatlan kötelezi a polgármester az aktuális szmozghelyzeti felkészülési tervükben vállaltak megvalósítására.

5/3. Az önkormányzat hatósági tevékenysége

A lakossági és közszolgáltatási eredetű zaj, rezgés és légszennyezés elleni védelem elsősorban az önkormányzat hatósági tevékenysége révén valósítható meg, többek között a zaj- és rezgésvédelem, levegőtisztaságvédelem vonatkozásában a szolgáltató tevékenységet ellátó üzemi létesítményekkel, illetve a tarlóégetéssel, háztartási tevékenységgel okozott légszennyezéssel,

avar és kerti hulladékégetéssel, mezőgazdasági termelés során keletkező növényi hulladék égetéssel kapcsolatos hatósági jogkörök ellátásával.

Engedélyezéssel kapcsolatos jogköröket tartalmaz a Közgyűlésnek a **környezetvédelem részleges helyi szabályozásáról szóló 2/2011. (I. 20.) önkormányzati rendelete is.**

A hatósági jogosítvány:

- eszköz az önkormányzat kezében ahhoz, hogy saját területén önmaga intézkedhessen a környezetszennyezés csökkentése érdekében,
- lehetőség arra, hogy már az engedélyezési (építési engedély, telepengedély) eljárás során preventív módon cselekedhessen.

A telepengedély, illetve a telep létesítésének bejelentése alapján gyakorolható egyes termelő és egyes szolgáltató tevékenységekről, valamint a telepengedélyezés rendjéről és a bejelentés szabályairól szóló 358/2008. (XII. 31.) kormányrendelet értelmében is figyelemmel kell lenni a környezetvédelmi előírásokra.

A működési engedélyek kiadásával összefüggésben zajkibocsátásra vonatkozó panaszok (évi 1-2 eset) a zenés szórakozóhelyek, illetve szolgáltató üzletek kapcsán jelentkeznek:

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X. 7.) KvVM r. 1. sz. melléklete szerint Salgótarján a kijelölt városok között található, az alábbiak szerint:

kén-dioxid	nitrogén-dioxid	szén-monoxid	szilárd (PM10) szálló por	benzol
F	D	E	D	F

D csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték között van.

E csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.

F csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.

A felső és alsó vizsgálati küszöbértékeket a 6/2011. (I. 14.) VM r. 9. sz. melléklete alapján:

Szennyező	Felső vizsgálati küszöbérték	Alsó vizsgálati küszöbérték
Kén-dioxid	A 24 órás határérték 60 %-a (75 µg/m ³ , naptári évenként 3-nál többször nem lehet túllépni)	A 24 órás határérték 40 %-a (50 µg/m ³ , naptári évenként 3-nál többször nem lehet túllépni)
Nitrogén-dioxid és nitrogénoxidok	A 24 órás határérték 70 %-a (70 µg/m ³ , naptári évenként 18-nál többször nem lehet túllépni)	A 24 órás határérték 50 %-a (50 µg/m ³ , naptári évenként 18-nál többször nem lehet túllépni)
	Az éves határérték 80 %-a (32 µg/m ³)	Az éves határérték 65 %-a (26 µg/m ³)
Szálló por (PM ₁₀)	A határérték 70 %-a (35 µg/m³, bármely naptári évben legfeljebb 35 alkalommal léphető túl)	A határérték 50 %-a, (25 µg/m³, bármely naptári évben legfeljebb 35 alkalommal léphető túl)
Szálló por (PM ₁₀)	A határérték 70 %-a (28 µg/m³)	A határérték 50 %-a (20 µg/m³)
Ólom	Éves átlag, a határérték 70 %-a 0,21 µg/m ³	Éves átlag, a határérték 50 %-a 0,15 µg/m ³
Szén-monoxid	Nyolcórás átlag a határérték 70 %-a (3,5 mg/m ³)	Nyolcórás átlag a határérték 50 %-a (2,5 mg/m ³)
Benzol	Éves átlag: a határérték 70 %-a (3,5 µg/m ³)	Éves átlag: a határérték 40 %-a (2 µg/m ³)

A zónák kijelölését jogszabályban teszik közzé. A kijelölést a légszennyezettség lényeges változása esetén, de legalább ötévente felülvizsgálják.

Azokban a zónákban, ahol a légszennyezettség a határértéknél kisebb, a fenntartható fejlődéssel összhangban meg kell őrizni a meglévő jó állapotot.

Légszennyezési panaszok engedély nélküli tevékenységek (hulladék szabadtéri égetése, rongy, gumiabroncs, kábelégetés) miatt fordulnak elő, melyek kapcsán szabálysértési eljárás lefolytatására került sor.

5/4. Feladatok

- Az osztott hatósági jogkörök miatt az engedélyezési eljárásokban, az adatszolgáltatások feldolgozásánál, nyilvántartások vezetésénél, az ellenőrzéseknél szoros együttműködés szükséges a területileg illetékes Közép-Duna-Völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséggel.

- A Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséggel együttműködve az immissziómérőbusz segítségével ki kell szűrni a levegőminőség szempontjából kritikus területeket, melyek terhelhetőségére az engedélyezési eljárásoknál figyelemmel kell lenni.
- A telepengedélyezések során érvényt kell szerezni a 358/2008. (XII. 31.) Korm. Rendeletben foglaltaknak.
- A porterhelés hatásának mérséklése érdekében különösen a nyári időszakokban az utak gyakoribb locsolással történő portalanítása, és a téli sikosságmentesítő anyag felseprése.
- A porterhelés mérséklésére a város belterületén továbbra is javasolt nagy lombot növesztő, előnevelt fák ültetése.

– **Biológiai eredetű allergének elleni további védekezés.**

6. HELYI KÖZLEKEDÉSSZERVEZÉS

A települések belterületén a koncentráltan elhelyezkedő közlekedési létesítmények következtében, a járműforgalom a környezetet fokozottan terheli.

6/1. A közlekedés okozta környezeti ártalmak, azokat befolyásoló tényezők

A gépjárművek számának növekedése zavarja a környezetet. A környezeti hatások közül elsősorban a zaj és a levegőszennyezés ártalmas az emberi szervezetre. A közlekedési légszennyezés ráadásul a légszennyezést okozó emberi tevékenységek közül, hatását tekintve a legsúlyosabb, hiszen a gépjárművek kipufogógázai alacsony kibocsátási magasságban közvetlenül az ember életterét szennyezik. Légszennyezés tekintetében a közutak és vasútvonalak diffúz forrásnak tekinthetők, így a környezetbe kerülő anyagok mennyiségére csak közvetett mérések, és számítások útján lehet következtetni. Szennyező hatásukat a rajtuk áthaladó járművek száma és egyedi kibocsátása határozza meg.

A levegő szennyeződését a gépjárművek kipufogógázaiban lévő korom, szén-monoxid, nitrogén-oxid, ólom, szénhidrogének okozzák.

A közlekedés okozta környezeti ártalmakat befolyásoló, illetve meghatározó tényezők:

- a települések földrajzi adottságai,
- belterületi utak kiépítettsége, áteresztő képessége és hálózati kapcsolatai,

- a vasúti pályatestek, vonatszerelvények korszerűsége, megfelelősége.

6/2 Salgótarján közlekedési adottságai

Salgótarján Megyei Jogú Város közlekedési lehetőségeit alapvetően a város földrajzi fekvése domborzati viszonyai határozzák meg.

Lineáris városszerkezetét a szűk völgyben, kétoldali hegyek között közel párhuzamosan húzódó Tarján patak, MÁV vasútvonal és a 21. sz. főútvonal jellemzi.

A város sajátos helyzetéből - megyeszékhely, határátkelőhely közelsége - jelentős közúti terhelés jelentkezik, a városközponton is áthaladó 21. sz. főúton.

A Tarján patak hosszú völgyéből kiágazó K-Ny-irányú völgyekben is országos főközlekedési utak haladnak.

A városközpontba vezető útszakaszok mentén többnyire lakóépületek találhatók.

A földrajzi fekvés a közlekedési légszennyezés szempontjából rendkívül kedvezőtlen.

A 21. sz. út szűkös kapacitásának enyhítésére évekkel ezelőtt elkezdődött a tehermentesítő út - a vasút nyugati oldalán vezetett - nyomvonalának kiépítése, **melynek megvalósítása 2008. évben fejeződött be.** Az új tehermentesítő nyomvonal a szűk völgy nyújtotta lehetőségek miatt, a várost a klasszikusan vett értelemben elkerülni nem tudja, azonban a városközponton belül megosztja a környezeti terhelést.

A közúti - személygépkocsi, teherforgalom és tömegközlekedés - valamint a vasúti forgalom a városközpontban centralizálódik. Az ebből fakadó környezeti terhelést csökkentette a helyi tömegközlekedés 1997. évi átszervezése, melynek során az ún. Északi forduló megszüntetésre került. Természetesen az átszervezéssel az autóbuszok közlekedése által okozott terhelés nem szűnt meg, csak a városközpontból más, kevésbé terhelt perifériális területre helyeződött át.

Önkormányzati utak kiépítettsége, minősége

A burkolatlan, illetve vizes makadám szerkezetű ellátott utak hossza még mindig számottevő, ezek mielőbbi portalanított burkolatú útra történő átépítése nem csak a közlekedés, hanem levegő-, és zajterhelés csökkentési szempontból egyaránt fontos feladat.

A 2004-ben létesült TESCO áruház finanszírozásában felújításra került az áruház környezete (új út, parkoló, buszmegálló, körforgalmú csomópont) is.

Önkormányzati beruházásban megvalósult fejlesztések (2005):

Út felújítások, teljesen új út illetve kopóréteg kialakítások:

- Vásártér hídfelújítás, teljes szerkezetcsere
- Ybl Miklós út felső szakasza 593 m
- Vároldal út 405 m
- Déryné út 268 m
- Damjanich út 1395 m
- Pécskő út felső vége 150 fm új aszfaltozott járda, 150 fm teljesen új út
- Nap utca-Nyár út-Katona József úti hálózat 767 m
- Rudolfi út 400 m
- Őrhegy út 584 m
- Dobó Katica út és köz 746 m
- Rózsafa út 1441 m
- Erkel Ferenc út 1435 m
- Kinizsi út 797 m
- Makarenkó úti parkoló építése

Önkormányzati beruházásban megvalósult fejlesztések (2006):

Út felújítások:

- Posta út 243 m
- Zagyvafő út 325 fm
- Hargita körút 150 m kopóréteg
- Művész köz 200 m
- Arany János út vége 180 m teljesen új burkolat
- Vasvári Pál út 740 fm kopóréteg
- Hősök út 740 m kopóréteg

- Rózsafa út jobb oldali ág 509 m
- Gazdaság út 230 m teljesen új út
- Nádasdi körút 293 m teljesen új út
- Gagarin úti parkoló
- Kassai sor ideiglenes parkoló

Járda felújítások:

- Vároldal úti járda
- Városközpont rekonstrukcióhoz kapcsolódóan járdafelújítások

Burkolat minőségében történt változások:

- Bem út melletti járda (2205 és 2206 utak felújításához kapcsolódóan) 80 m
- Acélgyári út elején járda 60 m
- Rákóczi út 2-10 szám előtti járda 50 m
- Karancs Szálló előtti járda 48 m
- Füleki út, Rendelőintézetel szemben, járda 150 m
- Móricz Zs. Út eleje járda 50 m
- Rákóczi út 54. 40 m
- Beszterce lakótelep SPAR miatti útszélesítés sor került 1200 m² közút beépítése
- Beszterce-lakótelepi SPAR üzletnél levő parkoló új aszfaltréteget kapott az üzlettel közösen fele-fele arányban
- Szerpentin úti járda 785 m
- Zöldfa úti járda 127 m

Lépcsőfelújítás:

- Meredek út 14. melletti lépcső 60 m

2007-ben önkormányzati beruházásban megvalósult fejlesztések:

- **Rákóczi út 88-98-hoz vezető út felújítása**
- **Iskola út felújítása**
- **Madzsar J. út felújítása**
- **Kálmán I. út I. ütem felújítás**
- **Huszita út felújítása**
- **Szerpentin út 8-14. közötti lépcső felújítása**

- Szerpentin út 15-19. között lépcső felújítása
- Bem út 2. melletti lépcső felújítása
- Március 15. út és Mackóvár Óvoda közötti lépcső felújítása
- Arany J. úti parkoló építése
- Juhász Gy. úti és a Dúló úti hordalékfogó helyreállítása
- ÁMK Beszterce lakótelepi Tagiskola előtti lépcső felújítása

2008. első félévében 6 db önkormányzati út felújítására, illetve építésére vonatkozó pályázat került benyújtásra: Virágos út, Kálmán I. út II. ütem, Katalin út, Jakubi út, Blaha L. út, Teraszos-Görbe összekötő út. A Virágos út és a Kálmán I. út II. ütem támogatásban részesült, a felújításuk megtörtént.

A 2009-ben a Hunyadi krt., a Gizella út, a Bercsényi út felújítására vonatkozó pályázatok benyújtása megtörtént, a Hunyadi krt. és a Gizella út felújítását az Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács támogatásban részesítette, a támogatási szerződés megkötése megtörtént. A kivitelezésre 2010. évben került sor (TEUT forrásból). A Pécskő út végének felújítása megvalósult.

Az Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács támogatása révén 2009. évben felújításra került a Március 15. úti támfal-lépcső, 2010. évben pedig az Arany János út 17. Kistarján út 4. közötti lépcső.

Az Észak-Magyarországi Operatív Program keretén belül 2010.-ben az Alkotmány út és Losonci út, Kossuth út - Városi Sportcsarnok közötti szakaszának felújítása megtörtént.

A Magyar Közút Kht. Nógrád Megyei Területi Igazgatósága kezelésében lévő utak belterületi szakaszai 100%-os kiépítettségűek. Az elmúlt időszakban készült el a 21. sz. fkl. út négy nyomúsítása a 22. sz., és 21. sz. fkl. csomópontjától az Ipari Park között a hozzá kapcsolódó két körforgalmú csomópont és kerékpárút kiépítésével. A négy nyomúsítás Vizslás-Újlakig megvalósult. Ez utóbbi szakaszon a kerékpárutat már nem folytatták, hanem az Inkubátorház előtt vezető szervízút folytatásaként épült szervízút használható kerékpáros közlekedésre.

A város szervezett tömegközlekedése a kiépített utakon bonyolódik.

Az önkormányzat sikeresen pályázott a távolsági buszpályaudvar rekonstrukciójára, melynek megvalósítása 2007. évben befejeződött.

A vasút kihasználtsága az elmúlt időszakban jelentősen csökkent, így mind a személyszállító, mind a teherszállító viszonylatok száma kevesebb lett.

6/3. A közlekedés káros környezeti hatásait csökkentő lehetőségek:

A közlekedés okozta ártalmak csökkentése sokrétű tevékenység, amely kiterjed a járművek konstrukciójára, a közlekedési pályák és berendezések építésére, a közlekedés, a forgalom szervezésére, zavartalan lebonyolítására, a balesetek számának csökkentésére, a várakozó gépjárművek elhelyezésére, továbbá a települések életével kapcsolatos egyéb kérdések megoldására, a zavaró hatások mérséklésére és a kedvező városkép kialakítására.

A közlekedés káros környezeti hatásai elleni védekezés feladatai három fő csoportba oszthatók.

1. Megelőzés, azaz a szennyezőanyagok és a zajkibocsátás mértékének csökkentése, mely elsősorban motorkonstrukciós feladat.

A helyi tömegközlekedés biztosítása önkormányzati feladat, melynek ellátását, szolgáltatási szerződés alapján a NÓGRÁD VOLÁN ZRt. végzi.

A NÓGRÁD VOLÁN Zrt., évek óta megkülönböztetett feladatként kezeli a helyi járatú autóbusz-állomány környezetkímélő üzemeltetési lehetőségeinek felkutatását és megvalósulását.

Legjelentősebbek motorkonstrukciós intézkedéseik: a hagyományos, környezetvédelmi szempontból nem minősített Rába diesel motorokat ún. Euro-0 minősítésű, környezetkímélő motorokká alakították át.

Az elmúlt időszakban az Euro-0 és az Euro-1 minősítésű motorok száma a járművek selejtezésének következtében az elmúlt években folyamatosan csökkent, ugyanakkor az Euro-3 és az Euro-4 minősítésű motorral szerelt autóbuszok száma a beszerzéseknek köszönhetően emelkedett. A helyi járatú autóbusz-állomány 2-2 db használtan vásárolt Volvo 7000A és Volvo 5000A típusú, Euro-3 minősítésű, illetve 5 db újonnan vásárolt, Euro-4 minősítésű Volvo Alfa Localo típusú autóbuszokkal bővült.

A helyi járatban üzemelő autóbuszok motorjainak környezetvédelmi szempontból vizsgált megoszlásának 2010. december 31-i állapotát az alábbi táblázat mutatja.

	<i>Euro-0</i>	<i>Euro-1</i>	<i>Euro-2</i>	<i>Euro-3</i>	<i>Euro-4</i>	<i>összesen</i>
2010.12.31	11 db	4 db	6 db	7 db	5 db	33 db

Környezetvédelmi intézkedések közé tartozik még a minőségi motorolajok alkalmazása: a korszerű szintetikus olajok kevesebb adalékot és nehézfém elemeket tartalmaznak, kisebb a párolgásra való hajlamuk és könnyebb a biológiai lebonthatóságuk.

A 138/2009. (VI.30.) kormányrendelet a normál gázolaj biodízel-tartalmát 4,4%-ban határozta meg, az üvegházhatás gázok kibocsátásának csökkentése céljából. A Nógrád Volán Zrt. autóbuszai e jogszabálynak megfelelő biodízel-tartalmú üzemanyag felhasználásával közlekednek.

A jelenlegi viszonylatvezetési rendszerben a szolgáltató a helyi tömegközlekedést átlagosan 33 db autóbuszal biztosítja.

A szolgáltató és az önkormányzat fejlesztéseinek következtében a városi tömegközlekedésben résztvevő járművek által okozott környezeti terhelés jelentősen csökkent.

2. Azok az intézkedések, amelyekkel a levegőszennyeződést és a zajt a huzamosabb emberi használatra szolgáló építményektől távol tartják, elsősorban a beépítési mód és a közlekedési hálózatok helyes kialakításával, elrendezésével továbbá zöldterületek létesítésével. A városban bonyolódó forgalom, forgalomtechnikai eszközökkel történő javítása jegyében került sor a Lakberendezési Áruház mögött és a garzonház előtt, valamint a Meredek út – József Attila út – Damjanich út vonalán új forgalmi rend bevezetésére, a parkolási feltételek egyértelműsítésére. A belvárosi parkolók zsúfoltságának enyhítését szolgálta, fizető automaták telepítése, mely a belvárosban hosszan parkoló gépkocsik számának egyértelmű csökkenésével, a parkolók túlzásfolytságának enyhülésével járt. A megnövekedett forgalmi igények gyorsabb levezetését teszi lehetővé az Ipari Park és a körforgalmú csomópontok között kiépült négynyomúsítás.

A városközpont forgalmi, parkolási rend felülvizsgálatára és egyes területek forgalmi rendjének módosítására vonatkozó tervdokumentáció 2008. évben készült el, a helyi szabályozás kidolgozása is megtörtént.

A vizsgálat kiterjedt a térszíni, a térszín alatti (mélygarázs) illetve a térszín feletti (parkolóház) megvalósíthatóságára is. Forgalomtechnikai intézkedésekkel új várakozóhelyek biztosítására került sor a Meredek úton, az Alkotmány úton, a Karancs úton, a Fáy András körúton. **A Salgótarján Városközpont funkcióbővítő rehabilitáció kapcsán kidolgozott parkolási koncepció alapján 200 férőhelyes parkoló bővítésre, majd 2012-ben egy felszín feletti parkolóhely kialakítására kerül sor.**

3. A levegőszennyeződést és a zajt felfogó, ill. mérséklő műszaki berendezések. Ide tartoznak az e célra telepített zöldterületek, a földgátak és a zajvédő falak. A védekezés helyes módja az összes lehetséges módszerek minél szélesebb körű együttes alkalmazása.

Az önkormányzat még 2007-ben kezdte meg a Salgótarján, Észak-Déli irányú közlekedésbiztonsági célú kerékpárút megvalósítására vonatkozó tervek, pályázatok előkészítését. A kerékpárútra vonatkozó jogerős építési engedély 2009-ben kiadásra került. A tervezett kerékpárút első ütemének (Szécsényi körforgalomtól Eperjes telepig vezető szakasz) kivitelezésére vonatkozó pályázat támogatásban részesült, melynek köszönhetően a környezetvédelmi program felülvizsgálatakor már az építési munkák folynak.

A fejlesztések a természet védelme érdekében szabályozott irányt és látogatói kultúrát kívánnak kialakítani, mellyel a védett természeti és tájképi értékek megőrizhetők.

6/4. Feladatok

- A nyugati városrész komplex közlekedésfejlesztési (forgalomtechnikai, parkolási) javaslatának kidolgozása, az integrált városfejlesztési stratégiai tervvel összhangban.
- Forgalomtechnikai intézkedések megvalósítása.
- **Pályázati források igénybevételével a jelenleg kialakítás alatt lévő kerékpár I. üteméhez kapcsolódóan további kerékpárút fejlesztés megvalósítása**
- Kiépítetlen belterületi utak fokozatos kiépítése, pormentesített burkolattal való ellátása.

- A közlekedési útvonalak mellett – a közművek figyelembe vételével - bokrosítás-fásítás javasolt.
- **A levegőminőség javítása érdekében mind nagyobb zöldfelületek kialakítása és gondozása.**

7. VÍZELLÁTÁS

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. tv. 8. §-ának (4) bekezdése értelmében az önkormányzatok feladata - többek között - a lakosság egészséges ivóvízzel történő ellátása is. A szolgáltatás teljes körű biztosításához az állam az önkormányzatok tulajdonába adta a területükön található közművagyon, illetve a kisebb térségeket (2-3 község) ellátó vízműveket. A működtető vagyon megosztásáról később - a szolgáltató vízművek megalapítása után - az önkormányzatok saját hatáskörben döntöttek.

7/1. Salgótarján vízellátása

Az 1995. július 01. -től a város vízellátását - a 27 település összefogásával alakult - Salgótarján és Környéke Vízmű Kft. biztosítja. 2004. május 01. napjával üzemeltetési szerződés alapján Cered , Zabar , Szilaspogony települések csatlakoztak vízszolgáltatáshoz egyedi kutakkal történő vízellátással. A város az ellátáshoz szükséges elegendő ivóvízbázissal nem rendelkezik. A település tulajdonában lévő kutak zömének minősége - a vízáadó rétegek elszennyeződése miatt - nem megfelelő, így azok működtetését a közegészségügyi hatóság leállította. Napjainkban már csak 3 mélyfúrású kút, illetve kútcsoport (a Paptagi, az Eperjes telepi, valamint a Szelei kútsor), ezen kívül a perifériás területeken 4 csekélyebb vízhozamú forrásfoglalás üzemel.

A jelenleg is működő vízkitermelő kutak vízjogi üzemeltetési engedélyének száma: KTVF: 54144/2006.

Megnevezés	település	EOV X	EOV Y	Víztermelés 2010. évben (m ³)	Ellátási terület
Paptagi mf. Kút	Salgótarján	304800,0	705600,0	41736	Salgótarján
Gedőczy csökút	Salgótarján	310200,0	707100,0	53253	Salgótarján
Csathó kút	Salgótarján	308400,0	710800,0	22935	Salgótarján
István-táró forrás	Salgótarján	311760,0	711613,0	85469	Salgótarján,Somoskőújfalu
Magyarbánya forrás	Salgótarján	314315,0	711062,0	20684	Salgótarján,Somoskőújfalu
Budavölgyi források	Salgótarján	308900,0	712700,0	5906	Salgótarján

Éves víztermelésük az össztermelés 20 %-a. A vízszükséglet 75 %-át állami tulajdonú vízműtől vásárolja a szolgáltató. A város részére ezt a mennyiséget egy korszerű, városon keresztül húzódó távvezeték építésével és jelenleg már 7 szolgáltatási ponton, 6.000 m³ plusz tárolókapacitással biztosítja az Észak-magyarországi Regionális Vízművek Zrt. Az átadott víz szolgáltatási biztonságán túl az állami főművekben végrehajtott technológiai rekonstrukció mennyiségi szempontból elegendő vizet juttat a városi hálózatba, minőségi szempontból, pedig kielégíti a hatályos európai szabványokat. **2010. évben az ÉRV Zrt.-től átvett víz mennyisége 1.372.012 m³ volt.**

Az ellátás zökkenőmentességének és a szolgáltatás színvonalának növelése érdekében épült meg a Pécskő dombi medence 1997-98-ban, így további 1000 m³ – rel bővült a tárolókapacitás. A fentiek alapján Salgótarján bázisoldali ellátottsága az elkövetkezendő évtizedekben 100%- os biztonsággal megoldott.

7/2. Vízfogyasztás alakulása az elmúlt években

Vizsgálva a vízszolgáltatás elmúlt időszakra vonatkozó mutatóit, az adatokból kitűnik, hogy a vízfogyasztás stagnáló. A kilencvenes évek elején regisztrált értékesítési mennyiség fokozatos visszaesése egyértelműen az ipar leépüléséből, ill. rekonstrukció utáni saját vízbázisra történő átállásáról, valamint az árnövekedés okozta lakossági fogyasztás visszafogásából adódik.

A korábbi tízezer m³/d feletti városi vízfogyasztás 4800 m³/d mérséklődött, így az egy főre eső napi vízfelhasználás nem éri el az egy főre eső elvárható értéket.

Salgótarján 2010. éves vízfogyasztása (lakosság, közület, közkifolyó) összesen 1.405.785 m³, melyből a lakossági értékesítés vízbekötésen 897.005 m³, míg közkifolyókon 45.797 m³ volt.

Sokan térnek át/vissza, az egyedi ásott kutas házi vízellátó berendezések használatához, ami közegészségügyi problémákat hordozhat magában. Sajnálatos módon egyre több gazdálkodó szervezet is az egyedi vízellátást helyezi előtérbe a közüzemi ellátással szemben. Ez a technológiai vízfelhasználás esetében gazdaságilag talán hatékony és költségcsökkentő tényező, de az ipari üzemek, vállalkozások kommunális vízellátása esetében nem megengedhető módszer. Mindezekon túl esetenként a város vízellátásában szerepet játszó vízbázisok hozamában is kedvezőtlen hatással bírhatnak. Fokozottabb közegészségügyi ellenőrzéssel (a szolgáltatókhoz hasonló rendszerességgel kötelező vízmintavétel) elejét vehetnénk e káros hatások

bekövetkezésének. Ezek a használaton kívüli, vagy kihasználatlan közműbekötések egyrészt potenciális egészségügyi veszélyforrások, másrészt gazdaságtalan közmű-üzemeltetést eredményeznek.

A folyamatos bekötő-vezeteki kiváltásokkal, rekonstrukciókkal a szolgáltatási veszteség mértéke csökkenthető.

A közkifolyók száma az 1990. évi 426 db –ról kevesebb, mint a felére csökkent, ami jelenleg 141 db, mely elsősorban az ellátás bővítésével, a bekötések növekedésével vált lehetségessé.

7/3. Salgótarján ivóvízhálózata és az ivóvíz minősége

Nagyobb hálózatépítési beruházások, felújítások az alábbiak voltak: Somlyó-bányatelep ivóvízhálózat bővítés, Somlyóbányatelep-Pécskő dombi medence összekötés, Zagyvaróna Holló út hálózatbővítés, Salgótarján Viola út vezetékfektetés, Pécskő „Szilvás” vezetékfektetés, Pécskő út nyugati oldal hálózatbővítés, Gedőcz puszta hálózatbővítés, Haris köz vezetékfektetés. Salgótarján ivóvízhálózat rekonstrukció: Füleki út, Petőfi út, Budavölgy, Vasvári Pál út, Építők útja, Megyer út, Jakubi út, Szerpentin út-meredek út alatti vezetékfektetés. Mindezek mellett terv szerint folytatódtak a bekötővezetékek cseréi. Ivóvízhálózat bővítések 2002-2007 év közötti időszakokban az alábbi helyeken voltak: Gedőc építési telkek, Nagymező út építési telkek, St. Zagyvaróna Iskola - Fekete sereg út összekötése, Rónabánya Rónai út, Fecske út, Tatárarok.

A Gedőci mélyfúrásos kút melléfúrásos felújítása az elmúlt évben befejeződött.

2010. évben nem került sor ivóvíz hálózat bővítési munkára.

A település vezetékai zömében azbesztcement illetve acél anyagúak (60 %), az acélcsövek 15-30 évesek, az ac. vezeték zömében még idősebb korúak. (nem ritka a 40 éves szakasz). A KM PVC, KPE hálózatok hossza – a folyamatos rekonstrukcióknak köszönhetően – megközelítőleg 40 %, koruk maximum 10 év.

Az elmúlt években az alábbi fontosabb ivóvízhálózatot érintő rekultivációs munkák végrehajtására került sor:

Elosztó vezeték cseréje valósult meg Rónafalu-Rónabányán, a Fáy A. krt.-on, a Kercseg úti garázssoron és a Kékkői úton 2008-ban. 2009. évben elkészült a Füleki úti ivóvízvezeték rekonstrukciója, az Arany J. úti ivóvízvezeték kiváltása, a Gorkij krt-i ivóvízvezeték rekonstrukciója, a Batsányi út patak feletti vezeték cseréje és a Bajcsy-Zs. úti

ivóvízvezeték kiváltása. Megvalósult a Karancs úti ivóvízvezeték kiváltás, a Rudolfi úti átemelőhöz szivattyú beépítés. Folytatódott a Gedőci mélyfúrású kút melléfúrásos felújítása.

2010-ben megvalósult a Gizella úti ivóvízvezeték rekonstrukció, és a Salgóhánya Orgona út- Brenzalja közötti ivóvízvezeték rekonstrukció. Beszerzésre került a Vízválasztói kolóniák ivóvízellátásához szükséges szivattyú. Vízvezeték csere készült el Somlyó bányatelepen (130 fm), az Ötvözetgyár úton (30 fm) és Somoskő-Magyarbányán

A hálózati csőtörések száma az elmúlt három évben az alábbi számokkal volt jellemezhető:

2008-ban: 269 db

2009-ben: 286 db

2010-ben: 219 db

Az elvégzett hálózatfejlesztésekkel az állandó lakosú területeken szinte teljes körűvé vált az ivóvíz szolgáltatás. Egyes üdülőterületek (illetve azok bizonyos részei) szintén ellátottak, ezen fejlesztések folytatása, csak lakossági összefogással (hozzájárulással) lehetséges.

Az ellátáshoz kapcsolódóan a szolgáltató jelentős mértékű beruházásokat hajtott végre az irányítástechnika területén is. **2006-2007. évek viszonylatában megközelítőleg 5 millió forint nagyságrendű, mely az ellátás szervezését és a szolgáltatás biztonságát – annak növelését – szolgálja.**

A fogyasztókhöz eljutó ivóvíz minősége – a vizek eredetéből fakadóan – eléggé eltérő. Az ellátásban talaj-, réteg-, és felszíni víz egyaránt szerepel, ezek hálózatba juttatása csak elkülönülten, vagy előzetes medencében történő keveredés után lehetséges, folyamatos vízmintavizsgálatok mellett.

Az ivóvíz minőségének ellenőrzése

A Salgótarján és Környéke Vízmű KFT, az általa szolgáltatott víz minőségének ellenőrzését az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló módosított 201/2001. (X.25.) Korm. rendelet előírásai szerinti gyakorisággal végezteti, a fenti rendeletben meghatározott vízminőségi jellemzőkre vonatkozóan, akkreditált laboratóriumban.

2010. évben végzett vízminőségi vizsgálatok (bakteriológiai, fizikai, kémiai, biológiai) száma meghaladta a 800-at, melyből a hálózaton 600 vízmintát, a saját tulajdonban lévő vízbázisok és ivóvíztároló medencék esetében mintegy 200 vízmintát vizsgáltattak. A

vizsgálati eredmények alapján a Társaság által szolgáltatott ivóvíz minősége megfelel a fenti rendelet előírásainak.

A 201/2001. (X.25.) Korm. rendeletben az ivóvíz minőségére vonatkozóan előírt, legfontosabb kémiai határértékek láthatóak az alábbi táblázatban:

Paraméter	Mértékegység	Határérték
pH	-	6,5 - 9,5
Fajlagos elektromos vezetőképesség	µS/cm	2500
Összes keménység	CaO mg/l	50 - 350
	NK német keménységi fok	5 - 35
Vas	µg/l	200
Mangán	µg/l	50
Ammónium	mg/l	0,5
Nitrit	mg/l	0,5
Nitrát	mg/l	50
KOIs	mg/l	5

Az alábbiakban adjuk meg Salgótarján területén a szolgáltatott ivóvíz legfontosabb kémiai vízminőségi paramétereinek 2010. évi átlagértékeit.

Vízminőség adatok - Salgótarjáni körzet

2010. évi vízminőség átlagértékek a Salgótarjáni körzet területén
(Salgótarján északi része és belváros, Somlyó bányatelep)

Paraméter	Mértékegység	Átlagérték
pH	-	7,7
Fajlagos elektromos vezetőképesség	µS/cm	426
Összes keménység	CaO mg/l	106
	NK német keménységi fok	10,6
Vas	µg/l	<20
Mangán	µg/l	<10
Ammónium	mg/l	<0,02
Nitrit	mg/l	<0,02
Nitrát	mg/l	2,7
KOIs	mg/l	1,6

**2010. évi vízminőség átlagértékek a Salgótarjáni körzet területén
(Salgótarján déli része)**

Paraméter	Mértékegység	Átlagérték
pH	-	8,2
Fajlagos elektromos vezetőképesség	μS/cm	396
Összes keménység	CaO mg/l	50
	NK német keménységi fok	5
Vas	μg/l	<20
Mangán	μg/l	<10
Ammónium	mg/l	0,17
Nitrit	mg/l	0,02
Nitrát	mg/l	2,3
KOIps	mg/l	1

**2010. évi vízminőség átlagértékek a Salgótarjáni körzet területén
(Baglyasalja, Zagyvapálfalva, Vizslás)**

Paraméter	Mértékegység	Átlagérték
pH	-	7,75
Fajlagos elektromos vezetőképesség	μS/cm	249
Összes keménység	CaO mg/l	60
	NK német keménységi fok	6
Vas	μg/l	<20
Mangán	μg/l	<10
Ammónium	mg/l	<0,02
Nitrit	mg/l	<0,02
Nitrát	mg/l	2,9
KOIps	mg/l	1,5

**2010. évi vízminőség átlagértékek a Salgótarjáni körzet területén
(Zagyvaróza)**

Paraméter	Mértékegység	Átlagérték
pH	-	7,6
Fajlagos elektromos vezetőképesség	μS/cm	870
Összes keménység	CaO mg/l	236
	NK német keménységi fok	23,6
Vas	μg/l	<20

Mangán	µg/l	<10
Ammónium	mg/l	<0,02
Nitrit	mg/l	<0,02
Nitrát	mg/l	28,8
KOIps	mg/l	0,7

**2010. évi vízminőség átlagértékek a Salgótarjáni körzet területén
(Rónafalu és Rónabánya)**

Paraméter	Mértékegység	Átlagérték
pH	-	7,6
Fajlagos elektromos vezetőképesség	µS/cm	930
Összes keménység	CaO mg/l	304
	NK német keménységi fok	30,4
Vas	µg/l	<20
Mangán	µg/l	<10
Ammónium	mg/l	<0,02
Nitrit	mg/l	<0,02
Nitrát	mg/l	1,8
KOIps	mg/l	1,6

**2010. évi vízminőség átlagértékek a Salgótarjáni körzet területén
(Somoskőújfalu)**

Paraméter	Mértékegység	Átlagérték
pH	-	7,4
Fajlagos elektromos vezetőképesség	µS/cm	472
Összes keménység	CaO mg/l	134
	NK német keménységi fok	13,4
Vas	µg/l	<20
Mangán	µg/l	<10
Ammónium	mg/l	<0,02
Nitrit	mg/l	<0,02
Nitrát	mg/l	17,4
KOIps	mg/l	1

**2010. évi vízminőség átlagértékek a Salgótarjáni körzet területén
(Somoskő, Eresztvény, Salgóbánya)**

Paraméter	Mértékegység	Átlagérték
pH	-	7,3
Fajlagos elektromos vezetőképesség	μS/cm	428
Összes keménység	CaO mg/l	121
	NK német keménységi fok	12,1
Vas	μg/l	<20
Mangán	μg/l	<10
Ammónium	mg/l	<0,02
Nitrit	mg/l	<0,02
Nitrát	mg/l	3,5
KOIps	mg/l	1,2

A korábbi időszakban előfordult vízminőségi kifogások első sorban a magas – határértéket is túllépő – vastartalomból eredtek. A határértéken felüli vastartalom egyrészt a vízbázisok eredeti koncentrációjából is adódhat. Ennek megszüntetésére, a vízminőség javítására elkészült és beüzemelésre került a mátraszelei mélyfúrású kútsor vas-mangántalanító berendezése, mellyel Zagyvaróna, Pintértelep, az Acélgyári út és környéke, valamint Budavölgye jutott egészséges ivóvízhez. A magas vastartalom az elöregedett acélcövek másodlagos beoldódásából is eredhet. **Ennek kiküszöbölésére a rekonstrukciók során előnyben az üzemeltető cég előnybe részesítette és részesíti a korszerű csőanyagokat (KPE, KM-PVC, göv.), illetve az ivóvíz fertőtlenítése során olyan technológiai megoldást kell alkalmazni, mely az ivóvíz agresszivitását csökkenti, így a szállított közeg nem vagy csak kevéssé támadja a vezetéket.** Mind a szolgáltató, mind pedig az átadó vízművek csőhálózati rekonstrukciói során ezek az anyagok kerülnek beépítésre, illetve az ÉRV Rt. –nél alkalmazott technológiai fázis módosításával (klórdioxid adagolás fertőtlenítő szerként) ezek a káros folyamatok pozitív irányt vettek. Biológiaiilag a szolgáltatott víz általában megfelelő, csak ritkán a nyári időszakban jelentkezik lokálisan túrhető baktériumszám. Ez a korábban már említett kihasználatlan szakaszokból is adódhatnak.

Az ÁNTSz minőségjavítást célzó – és a szolgáltatót kötelező – intézkedései elmaradása miatt a szennyeződések hatására (szabálytalan építkezések, engedély nélküli hulladék-, és szennyvízelhelyezések, állattartás, stb.) több vízadó kutat illetve kútcsoportot, már korábban le

kellert állítani. (fecskevilla, Ökörkő, Krets, Pécskő I-II., Postai, Kormos, Polyán, Vecsési, Somosi galéria, Somlyó)

Az üzemelő vízbázisok megőrzése és védelme érdekében – kormányzati célprogram keretében – elkészült a Csathó-kúti vízbázis hidrogeológiai védőidom terve, majd a Magyarbánya forrásfoglalás és az Istvántárói vízbázis hidrogeológiai védőidomának a lehatárolása.

A közüzemi ellátásban ugyan nem játszanak szerepet a város kezelésében lévő közkutak és források, de ezek a lakosság körében népszerűek. E vízadók minőségét az illetékes közegészségügyi hatóság rendszeresen vizsgálja.

A szolgáltató kidolgozta a vízminőség védelmet szolgáló csőhálózati rekonstrukciót célzó fejlesztési elképzelését, melynek megvalósítása pályázati forrásból realizálható.

7/4. Feladatok:

- Folytatni, illetve fokozni kell az ellátás biztonságát növelő és a víz minőségét javító csőrekonstrukciós munkákat, elsősorban a kritikus állagú és az önálló városrészeket (nagy tömegeket) ellátó azbesztcement és acél hálózatok cseréjével.
- Fokozott figyelmet kell fordítani a meglévő és még üzemelő vízadó kutak minőségének megőrzésére, illetve javítására, elsősorban a hatósági munka erősítésével, amely a kutak védterületének fokozott ellenőrzésére és az ott lévő szennyezések megelőzésére és megszüntetésére kell, hogy irányuljon.
- Mind jobban tudatosítani kell a lakosság körében a víznek, mint természeti kincsnek a mindennapi életben betöltött szerepét, ezzel is ösztönözve a lakosságot a vízbázisok védelmére, a takarékos vízhasználatokra, a szennyvízgyűjtés, -elvezetés, -tisztítás fontosságára, a vízi környezet megóvására.
- **Csőhálózati rekonstrukciók megvalósítása.**

8. ENERGIAGAZDÁLKODÁS

A települési energiafelhasználás (lakossági és kommunális célú) csakúgy, mint a versenyszféra különböző szektorainak energiafogyasztása jelentős légszennyezéssel jár, főleg a szilárd anyag, kén-dioxid, nitrogén-oxidok, valamint elégtelen szénhidrogének tekintetében, ennél fogva, ezen

szférák energiafelhasználásának mérséklésével csökken mind helyi, mind országos szinten az energetikai eredetű környezetszennyezés.

A Közgyűlés 2004. tavaszán a 29/2004.(III.26.) Öh. sz. határozattal elfogadta a Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának energiastratégiáját, mely tartalmazza a prioritásokat és azokat az intézkedéseket, melyek a város energiaellátása szempontjából kiemelt fontosságúak.

A város energiaellátása szempontjából a villamos energia, a távhő és a gázellátás meghatározó jelentőségű.

8/1. Villamos energia

Az energiafelhasználás mérséklésével összefüggésben a villamos energia megtakarítás országos szinten lehetőséget ad arra, hogy korlátozzák a legrosszabb hatásfokú, leginkább környezetszennyező erőművek üzemét, illetve késlelteti az új, rendkívül tökeigényes kapacitásfejlesztéseket.

8/1/1. Középfeszültségű energiaellátás

Salgótarján város villamos energiabetáplálása három nagy/középfeszültségű állomásból történik.

- A Salgótarján, Rákóczi úton található 120/20/10 kV-os állomás transzformátorai kb. 30 MW-tal terheltek. Az innen induló hálózatok jelentik a város fő energiaellátási irányát.
- Az Acélgyár 120/10 kV-os transzformátor állomása, melynek beépített teljesítményéből az ÉMÁSZ részére 12 MW áll rendelkezésre, melynek kb. a fele van rendszeresen kihasználva.
- A nagybányai 120/20 kV-os alállomás, melyből a város déli része van ellátva villamosenergiával. Egy innen induló vezeték jelenti a város tartalék betáplálási irányát is.

Az előzőekből is látható, hogy a város energiaellátása átalakításra került. Így rendeződött a feszültség szintek kérdése is. Jelenleg már egyenletes területi elosztásban (a fő betáplálási pont a villamos középpontban) két feszültség szinten, a családi házas (légvezetékes) övezetben 20 kV-os, a városias (kábeles) övezetben 10 kV-os feszültség szinten történik a villamosenergia ellátás.

Összességében a város transzformátor kapacitásai 80 % feletti kihasználtságúak, a város energiarendszere biztonságos és környezetkímélő lett.

A biztonságos energiaellátás érdekében a közepesfeszültségű rendszeren a közelmúltban az alábbi fejlesztések történtek:

Beruházás, felújítás	2005.	2006.	2009.	2010.
Új köf. szabadvezeték hálózat építés	1,2 km	1,3 km	-	-
Új köf. kábelhálózat építés	0,8 km	0,7 km	-	-
Köf. szabadvezeték keresztmetszet növelés	0,8 km	0,7 km	-	-
Köf. szabadvezeték rekonstrukció	1,0 km	1,1 km	2,3 km	0,6 km
Köf. kábel rekonstrukció			1,56 km	0,6 km

8/1/2. Kisfeszültségű villamosenergia ellátás

A város területén 10 kV-os kábelhálózaton 68 db 10/0,4 kV-os, 46 db 20/0,4 kV-os transzformátorállomás üzemel.

Üzemviteli problémát jelent az állomások egy részénél:

- a még beépíthető tr. elégtelen kapacitása,
- a terheléstől, ill. nagy szekunderhálózatból eredő feszültségesés.

A város egyes területein előregedett, sugaras rendszerű szekunder kábelhálózat van, melyek szigetelési - és ún. T. csatlakozási pontjainak hibái gyakori üzemzavart okoznak. A hálózat felújítása az áramszolgáltatónál tervszerűen folyamatban van.

A biztonságos energiaellátás érdekében a kisfeszültségű rendszeren a közelmúltban az alábbi fejlesztések történtek:

Beruházás, felújítás	2005.	2006.	2009.	2010.
Új kif. szv. hálózat építés	3,8 km	4,2 km	0,1 km	0,1 km
Új kif. kábelhálózat építés	4,1 km	4,0 km	0,3 km	0,4 km
Kif. hálózatkeresztmetszet növelés	2,2 km	2,2 km	0,01 km	0,4 km
Kif. hálózat szig. Csatlakozó szerelés	125 db	86 db	-	-
Új. Kif. Hálózat rekonstrukció			1,1 km	2,7 km
Új kif. Kábelhálózat rekonstrukció			3,3 km	1,7 km

A kisfeszültségű hálózatra (mintegy 330 km) 20.000 fogyasztó csatlakozik. Külön kiemelandó a szolgáltató ÉMÁSZ NyRt. környezetvédelem iránti elkötelezettsége is. Minőségpolitikájuk egyik alapköve, hogy a tevékenységük során messzemenőig figyelembe veszik a környezetvédelmi

érdekeket, és az üzemeltetés, valamint a felújítások és beruházások során különös figyelmet fordítanak azok betartására.

8/1/3. Közvilágítás

A közvilágítás biztosítása, fenntartása, fejlesztése kötelezően ellátandó önkormányzati feladat. A város közvilágítási hálózatán 5.091 lámpatest üzemel. Energiaracionizálási program keretében 1996-ban befejeződött a teljes közvilágítási hálózat korszerűsítése, melynek következtében útkategóriának megfelelő korszerű nátriumérgők és kompakt fénycsövek biztosítják a megfelelő színvonalú közvilágítást. A beruházás következtében 407 KW beépített teljesítményigényt és jelentős közvilágítási költséget takarítottunk meg.

A város jelenlegi közvilágítási teljesítményigénye: 429 KW.

A közvilágítási hálózat esetében jellemzően a közvilágítási oszlopok (passzív elemek) tulajdonosa az ÉMÁSZ Hálózati Kft., a lámpatestek (aktív elemek) tulajdonosa az ÉMÁSZ Nyrt., a közvilágítás karbantartását a GA Magyarország Kft. végzi.

Az Önkormányzat korábban az alábbi közvilágítási hálózatbővítéseket valósította meg: Görbe út, Gorkij krt. (cukrászda előtt, lépcső környezetében), Rónabánya, Katona J. út, Pécskő út (garázsok, játszótér), Berzsenyi út, Játszó út, Forgách út, Frankel L. út, Bobály játszótér, Ruhagyári út, Gazdaság út, Gedőci út, Kürtgyarmat út, Bányász út, Zrínyi út (garázssor), Damjanich út (garázssor), Jónásch krt. eleje, Kertész út, Jenő út, Tanács út, Gedőc tető, Galcsik Fogadó előtt, Somlyóbánya alsó buszmegálló. **Az előző 3 év közvilágítási fejlesztései: Kürtgyarmat, Szapolyai J., Katona J., Nagykert, Bóna Kovács K., Barack, Egri J., Almafa, Jázmin, Ribizli, Gedőci és Szécsényi utak, Beszterce ltp. Spar árházhoz vezető híd, Kotyháza buszforduló, Csókáspuszta, Dobó Katica köz, összesen 34 db fényforrás.**

8/2. Távhőellátás

Salgótarján távhőszolgáltatási rendszerének energiaellátása évtizedekig a pakurabázisú zagyvarónai fűtőerőműből történt.

Az 1993-ban létesült gázbázisú városi fűtőerőmű a város levegőminőségének alakulására kedvező hatást gyakorolt.

A távhő, a város központjában meghatározó fűtési mód. A szolgáltatást a 100%-os önkormányzati tulajdonú TARJÁNHŐ Kft. végzi.

A távfűtés földgázbázisú fűtőművei:

- Az 1993-ban épült Salgó úti kazánház 36 MW csúcsteljesítménnyel,
- Ady Endre úti kazánház 1,2 MW csúcsteljesítménnyel,
- Beszterce lakótelepi kazánház 4,8 MW teljesítménnyel.
- Huta úti gázmotor 1,7 MW teljesítménnyel.
- Beszterce lakótelepi kazánház 2 x 250 kW teljesítménnyel pellet (préselt fűrészpor) tüzelésű kazán.

A távfűtés 95/65 C⁰-os melegvíz-cirkulációs hálózaton üzemel és lakótömbönként hőközpontokba csatlakozik. A hőközpontok száma 120, mely kb. 50-60%-ban oszlik meg lakosság és közületek között.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
A felhasznált éves gáz hőmennyiség	418 TJ	446TJ	465TJ	436TJ	381TJ	347TJ	234TJ	258TJ
Pellet	0TJ	1,7TJ	2,59TJ	1,78TJ	0TJ	0,7TJ	1,24TJ	0,95TJ
Eladott éves távfűtési hőmennyiség	329TJ	313TJ	324TJ	295TJ	264TJ	249TJ	260TJ	313TJ

A felhasznált hőenergia 3980 db lakás és 380 közületi fogyasztó között oszlik meg kb. 65-35% arányban.

Lakossági hőközponton keresztül fűtött lm³: 582224

Közületi lekötött teljesítmény: 19,5 MW

A hőmennyiség hőközponti mérése megoldott, az elszámolás mért értékek alapján történik. Valamennyi hőközpont rendelkezik fűtésszabályozással.

A távfűtés fűtőerőműinek és hőközpontjainak további fejlesztésével, energiatakarékos beruházásaival a szennyezőanyag-kibocsátást tovább lehet mérsékelni.

Az elmúlt évben több területen is beruházásokat, felújításokat végzett a TARJÁNHŐ Kft. a távfűtési rendszer hatásfokának javítása, valamint a veszteségek csökkentése érdekében:

- Lakossági fogyasztói hőközpontok teljes felújítása és a telemechanikai rendszerük kiépítése.
- Önkormányzati fogyasztói hőközpontok teljes felújítása és a telemechanikai rendszerük kiépítése.
- Földalatti távhővezetékek rekonstrukciója.

2000 –ben az Öblösüveggyár területén egy újabb gázmotor került telepítése, valamint a Salgó úti telephelyen az alternatív energiaforrást biztosító PB tartályos gázellátó rendszer kiépítése is megtörtént. 2003 októberétől üzemel a Beszterce lakótelepi kazánházban a 2 x 250 kW teljesítményű pellet (préselt fűrészpor) tüzelésű kazán.

A távhőszolgáltatás távlati lehetőségeinek vizsgálatakor a TARJÁNHŐ Kft. hosszútávú, 10 éves stratégiájában két lényeges szempont került megfogalmazásra:

1. Megfelelő színvonalú szolgáltatás versenyképes árakkal
2. A távhőpiac megtartása és védelme

2006. szeptemberében az önkormányzat 27/2006. (IX. 14.) számon új távhőrendeletet fogadott el, melyben a környezetvédelmi érdek érvényesítése és a távhőpiac megtartása és védelme érdekében a tulajdonos önkormányzat rögzítette, hogy a távhővezeték hálózat 200 méteres körzetében az épületek, létesítmények hőellátó rendszerének megvalósítása (új létesítés, korszerűsítés, felújítás) során vizsgálni kell a távhőszolgáltatással való hőenergia-ellátás lehetőségét.

Az Energiastratégiában a távhőpiac védelme prioritásként szerepel.

A TARJÁNHŐ Kft. távlati fejlesztésének irányelvei:

- További gázmotorral, kapcsolt villamos-; és hőenergia termeléssel hatásfokjavítás és kapacitásbővítés lehetséges.
- A fűtési hálózat folyamatos felújítása, veszteségeinek mérséklése érdekében a szabadtéren műanyagszigetelés, a felszín alatt előszigetelt csőrendszerek alkalmazása indokolt.
- Új vezeték építése a városi hálózat kétoldali betáplálásának biztosítása érdekében

- Távhővezeték-hálózat közelében fekvő gázkonvektoros lakótömbök távfűtésre történő átállításának vizsgálata és megvalósítása.

8/3. Gázellátás

Az országos gázz szállító vezetékrendszer Tiszaújváros - Miskolc - Ózd - Kisterenye - Zsámbok nyomvonalon húzódó szakaszáról Kisterenye térségétől 12"-os ágvezeték biztosítja a város gázellátását.

A 8 bar kiadási nyomású **az FGSz ZRt tulajdonában** lévő földgáz-átadó állomás a város déli peremén (Sugár út - vasút között) helyezkedik el, kapacitása: 40 em³/h, leterheltsége 70%-os.

A gázellátó rendszer elemei:

- 31369 fm nagyközépnomású vezetékrendszer, gázfogadók,
- 87784 fm középnomású vezetékrendszer, körzeti nyomásszabályozók,
- 57584 fm kisnyomású vezetékrendszer, körzeti nyomásszabályozók,

A gázellátó rendszer tulajdonosa és üzemeltetője a TIGÁZ-DSO Kft.

A gázellátás jelenlegi és potenciális területi szerkezetét vizsgálva megállapítható, hogy egyenletesen "teríti" a kommunális térségeket, rugalmasságánál fogva igazodik a város területi szerkezetéhez, körül fogja és bezárja a távhővel ellátott területeket.

Bár környezetvédelmi szempontból a vezetékes energiahordozók közül a távhőellátás a legkedvezőbb, a város családi házas övezeteiben 1984. óta végrehajtott intenzív gázhálózatfejlesztés nagy szerepet játszott a kommunális eredetű légszennyezés (elsősorban kén-dioxid) csökkentésében, ezáltal a levegőminőség kedvező alakulásában.

Napjainkra Salgóháza, Rónafalu, Rónabánya településrészek kivételével a város családi házas övezeteiben jelentős önkormányzati szerepvállalással a gázhálózat fejlesztés révén a korszerűtlen, rossz hatásfokú szén, ill. olajtüzelésű kazánok kiváltásának feltételei adóttak.

A szolgáltató TIGÁZ-DSO Kft. és jogelődje, az elmúlt évben a szolgáltatás biztonságának növelése érdekében hálózatrekonstrukciós munkálatokat is végzett, 2003 – ban 885 fm, 2004 – ben 784 fm hosszon.

A 2005-ös és 2006-os években Salgótarján városban nem volt indokolt nagyobb mérvű hálózatrekonstrukció végzése, de az acél vezetékek életkortól függő folyamatos ellenőrzését, vizsgálatát, cseréjét végezték. Folyamatosak a térségi szabályzók korszerűsítései is.

A gázfogyasztók érdekeit szem előtt tartva, a biztonságos gázszolgáltatás érdekében 2008. évben 2084 m gázvezeték cseréje, míg 2010 évben 2374 m gázvezeték rekonstrukciója történt meg. Előre láthatólag a 2011. évben, 2731 fm hosszban kerül sor gázvezeték rekonstrukcióra.

Az ellátatlan területeken szükséges lenne a hálózatbővítések végrehajtása, a TIGÁZ-DSO Kft. Anyagi szerepvállalásával, illetve lakossági és pályázati pénzeszközök bevonásával.

Gázfogyasztás 2004-2010	
2005	71.836 em ³
2006	60.782 em ³
2009	56.938 em³
2010	51.026 em³

8/4. Önkormányzati intézmények energiagazdálkodása

Az elmúlt évek növekvő energia-áremelései szükségessé tették az önkormányzati intézmények épületüzemeltetési - ezen belül energiafelhasználási - naturális és költségadatainak figyelését, műszaki - gazdasági elemzését is.

Az energiastratégiában megjelölt feladatterv alapján az Önkormányzat elindította az intézmények energiagazdálkodásának felmérését, mely alapján 2010. évben az intézmények energia auditja elkészült.

Az audit megállapításait felhasználva:

- **Az adott intézmény energiafelhasználási mutatóinak elemzése, a fajlagos értékek számítása, s mindezek alapján intézkedések megtétele,**
- **kedvezőbb energia beszerzési lehetőségek keresése,**
- **az éves intézményi üzemeltetési tervek készítése,**

- **a szükséges műszaki felújítások, beruházások indokoltságának gazdasági számítása, az energetikai pályázatok folyamatos figyelése, pályázatokon való részvétel.**

Mindezen intézkedések, az energiafelhasználás csökkenésén túl, jelentős környezetterhelés csökkenéssel járnak, s hozzájárulnak a levegő minőségének javulásához.

8/5. Feladatok

- Energiastratégiában megfogalmazott feladatok végrehajtása.
- **Energialiberalizációból adódó feladatok hatékony ellátása.**
- **Energetikai pályázatok folyamatos figyelése, pályázatokon való részvétel.**

9. ZÖLDFELÜLET – GAZDÁLKODÁS

A megyeszékhely - földrajzi fekvéséből adódóan - zöldfelületi szempontból szinte ideális területen fekszik. Erdősült hegyek övezte mély völgybe települt a város, egyes részeivel (lakótelepek, stb.) felkúszva a magaslatok oldalára, így néhol szinte beágyazódva a természetes környezetbe. Ezek a település környéki erdők és egyéb mezőgazdasági területek zömében állami tulajdonú, kisebb részben magántulajdonban lévő ingatlanok. Az állami kezelésű erdők - mivel ezeken erdőgazdálkodási tevékenység folyik - csak abban az esetben vehetők igénybe, amennyiben az önkormányzat csereingatlant biztosít a gazdálkodó szervezetek számára.

9/1. Salgótarján belterületi zöldfelületei, városi parkok

A település zöldfelületi állománya 2006. évi statisztikai adatok szerint 1 164 875 m². A korábbi adathoz képest a növekedés a zöldfelületi állomány növekedéséből, valamint a lakosság csökkenéséből adódik. 2007. évben a zöldterületek 5 kategóriába lettek sorolva: díszterek, kiemelt, I.o., II.o., valamint kategóriába nem sorolt közterületek. A kategóriák eltérő gondozottsági szintet jelentenek: a dísztereken 10 alkalommal, kiemelt területen 8 alkalommal, I.o. területen 4-szeri, II.o. területeken 2-szeri a kaszálás, a kategóriába nem sorolt területek gondozása közhasznú foglalkoztatás keretében történik.

2007. évben jelentős virágosítási akció zajlott: az új Főtéren, valamint a fő útvonalak melletti kandeláberekre, és a városrészek központjaiban közel 3000 tő virág került kihelyezésre.

2008. évben felújításra került a Közútkezelő Kht. tulajdonában lévő 5 db körforgalmi csomópont (Csokonai úti 350 m², Szécsényi úti 230 m², Tesco 660 m², Salgó úti 490 m², Beszterce körforgalom 220 m²), mellyel jelentősen nőtt a körforgalmak esztétikai színvonala. A kaszálás gyakorisága ezen a zöldfelületeken évente 16-20 alkalom, a virággal borított felület 164 m²-rel nőtt meg.

2010.-ben elkészült a növénykataszter, azokra a területekre vonatkozóan, amelyek kezelését a VGÜ Kft. végzi.

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlésének, az egyes önkormányzati tulajdonban lévő közterületek, illetve a közhasználatra megnyitott ingatlanok fenntartásáról és használatáról szóló 14/2007. (IV. 24.) Ör. Rendeletben meghatározott sorrendben elkészített Zöldterületi felmérés kategóriánkénti besorolásának főbb adatait az alábbi táblázatban foglaltuk össze.

	Összes (m²)	Út + parkoló (m²)	Járda + lépcső (m²)	Játszótér (m²)	Zöldfelüle t (m²)	Építmény (m²)	Fa (db)	Cserje-borítottság (m²)	Virág-felület (m²)
Díszterek	31340	4471	19511		7209	149	181	1623	372,1
Kiemelt kategóriába sorolt közterületek	22519	6637	9325	0	6557	0	134	897,5	187
C/1 kategóriába sorolt közterületek	702731	59409	48302	6614	587773	3038	5423	48418	7384
D/2 kategóriába sorolt közterületek	21486	2935	827	0	17719	5	166	1572,8	5

1996-tól kezdődően önkormányzatunk minden évben részt vesz az országos szintű „Virágos Magyarországért”, és az utóbbi években a szűkebb pátriában rendezett „Virágos Nógrádért” virágosítási, parkosítási és környezetszépítési versenyen.

A verseny célja a kulturált, környezetbarát, vendégváró országgép kialakításának elősegítése, a településeken az életminőség javítása, a hagyományos megyei virág-, és kertkultúra felélesztése, fejlesztése és kiteljesítése.

A versenyen való részvétel erősíti környezetszépítő tevékenységüket, és kapcsolódva e program céljaihoz hagyományteremtő értéke mellett hozzájárul települési környezetünk állapotának javításához.

2007. évben Salgótarján jelentős eredményt ért el a virágosítási, parkosítási és környezetszépítési versenyen: I. helyezett lett a „Virágos Nógrádért” versenyben.

2007. évben díszterek: Fő tér, Kistér, December 8 tér, Szent István tér, Mérleg úti tér, Évi II. előtti tér, Múzeum tér, Erzsébet tér, Beszterce tér, valamint a Gorkij-lakótelepi tér. Ez utóbbira parkosítási terv készült.

2006. évben a Fő tér felújítása megvalósult. A fő tér felújításával a városközpont esztétikusabbá vált. Színvonalasabb kertészeti és építészeti kialakítása a HILD-érmes városközpontéhoz méltó.

2006. évben az Erdész úton Bányász-park létesült, valamint a December 8. tér felújítása is megtörtént.

2009-2010. években 49 db fa és 12 db örökzöld beszerzése történt meg a közterületekről kivágott fák pótlása érdekében.

Salgótarján két nagyobb, összefüggő - közpark funkciót ellátó - zöldterülete a Tó-strand és környéke, valamint a Dolinka. Mindkét esetben a zöldterületek más, rekreációs célokat is szolgáló - sport, strand, camping - létesítményekhez kapcsolódnak. A városszerkezetből adódóan e területek rendszeres használata - az elhelyezkedésük miatt - korlátozott, elsősorban nagyobb

városi rendezvények alkalmával, illetve a Tó-strand és környéke - a Beszterce-lakótelep közelsége miatt - töltenek be közpark jellegű szerepet.

A Tó-strand környékén kialakításra került Öko-Liget közparki funkciójának kiteljesítésére ad lehetőséget a városrész rendezési terve is. Salgótarján és kistérsége komplex területfejlesztési programja foglalkozik a Dolinka, felújításával, fejlesztésével, így az ott még fellelhető természeti és építészeti értékek megmaradhatnak, és átalakítása révén új közösségi funkciót adhat a területnek. A Dolinka megmentéséért alakult civil szervezet (Dolinkáért Egyesület) és az Önkormányzat összefogásával elkészült a terület fejlesztési koncepciója, és karbantartási illetve felújítási munkák is történtek a parkerdő területén.

2006. évben részlegesen felújításra került a Dolinka, környezetbarát anyagból készült esőbeállók kerültek kihelyezésre, valamint villamoshálózat kiépítése valósult meg.

2007. évben a Dolinka sportpálya felújítására került sor, lehetőséget teremtve sportrendezvények tartására a nagy múltú helyen.

A Dolinka megóvása érdekében korlátozásra került a gépjárművel történő behajtás.

9/2. Játszóterek kialakítása, városi parkerdők helyzete

A KERMI, majd 2006. évben a TÜV Rheiland által elvégzett játszóeszközök ellenőrzését követően a játszóeszközök száma radikálisan csökkent. A vonatkozó jogszabályok alapján 2008. december 31-ig a megmaradt játszóeszközöket szabványossá kell tenni, vagy el kell bontani. Ennek érdekében a játszóterek átalakítása évente ütemezetten történik. 2005. évben 2 db (Eresztvény, Beszterce-lakótelep) 2006 évben 4 db EU-szabványnak megfelelő játszótér épült (Nyugati-városrész, Rökkant- lakótelep, Gorkij-lakótelep, Eperjes-telep).

Az elmúlt három éves időszakban az alábbi játszótér felújításokra, kialakításokra került sor:

2008. évben **Csalános úti játszótér**
Fáy András krt. I. ütem

2009. évben: **Dolinka**
Arany J. út
Vásártér

**2010. évben: Salgóhányai
Pécskő út 5-7 mögött
Gagarin Iskola előtt
Fáy András krt. II. ütem**

A város park- és pihenőerdeinek területe közel 44 em², fenntartási szintjük változatlan. Hiányoznak az olyan viszonylag nagyobb térséget lefedő (több hektáros) ligeterdős jellegű közparkok, amelyek a város szerkezetéhez igazoldóan elégítik ki a lakosság ilyen irányú igényeit.

A város környezetében lévő nagy kiterjedésű erdők és műemlék várromok könnyen elérhetők, kedvező kirándulási lehetőséget biztosítanak a városlakók számára.

9/3. Köztemetők

A zöldterület-gazdálkodás kapcsán feltétlenül szólni kell a városi köztemetőkről is. A temetők egyfajta zöldterületi jelleggel bírnak, használatuk azonban egy meghatározott feladatot szolgál. Kialakításukkal, területükkel szervesen kapcsolódnak a település zöldfelületeihez, és a későbbiekben mint kegyeleti parkok - a megfelelő szintű fenntartásukkal – szerepet kap(hat)nak a városi zöldterületek között.

A temetőkről és temetkezésekről szóló környezetvédelmi szemléletű törvényi szabályozás alapján sor került a helyi rendelet megalkotására.

2004-ben elkészült a városi temetők üzemeltetésének és fejlesztésének koncepciója (2004- 2010), melyben meghatározásra kerültek a következő évek feladatai.

Ennek keretében 2007. évben vízvételi lehetőségek és illemhelyek kerültek kialakításra, továbbá a két központi temető fűtéskorszerűsítési munkái valósultak meg.

Az új központi temető bővítésére vonatkozóan elkészültek a talajmechanikai és hidrogeológiai tervek, melyek alapján fontos feladatként került meghatározásra a talajvíz-szint süllyesztés II. ütemének megvalósítása.

A drénezés II. üteme 2009-ben fejeződött be. A kitermelt talajvíz érvényes vízjogi üzemeltetési engedély alapján a Salgó-patakba kerül bevezetésre.

2009-ben a Rónafalui és a Somlyóbányai temetőben illemhely kialakítására került sor, 2010. évben a Rónafalui temetőben kerítés-kapu, valamint a Zagyvapálfalvai alsó temető ravatalozójának előtető-tetőjének építése valósult meg.

2010. év végén a Somoskő városrészi temetőben is megjelent a talajvíz, emiatt a koporsós temetéseket az ÁNTSZ megtiltotta.

Az előző évben lehullott jelentős mennyiségű csapadék miatt előre nem látható módon több temetőben is megrongálódtak a gyalogutak, lépcsők, makadámutak, támfalak, melyek helyreállításáról az önkormányzat éves költségvetésében foglaltak alapján a balesetveszélyesség mértékének megfelelően ütemezetten gondoskodik.

9/4. Zöldfelületekkel való gazdálkodás

A zöldfelületekkel való gazdálkodás - környezetvédelmi szempontból - egy település életében több szempontból is jelentőséggel bír. Az aktív zöldterületek növényzettel borított földrészek - a levegő tisztaságának védelmében, az oxigénellátottságban, a légkörben lévő por megkötésében, a zajok mérséklésében kapnak fokozott szerepet, s mindezekon túl - az egyéb kiegészítő létesítményekkel együtt - a városlakók és az idelátogatók számára pihenési, rekreációs, sportolási lehetőségeket biztosítanak, és kiemelt jelentőségűek a városkép esztétikai megjelenésének szempontjából.

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának az egyes önkormányzati tulajdonban lévő közterületek, illetve közhasználatra megnyitott ingatlanok fenntartásáról és használatáról szóló 14/2007. (IV.24.) rendelete meghatározza a már meglévő területek fenntartási kötelezettségeit (osztályba sorolás alapján), a használattal kapcsolatos lehetőségeket és tiltásokat, illetve az ellenőrzések és a szankcionálások (szabálysértés) módját és mértékét, valamint a civil szerveződések szerepét és lehetőségeit a feladatok közös elvégzésében.

A területtel való gazdálkodást (kijelölést, megszüntetést, átminősítéseket) - mivel az szervesen kapcsolódik a település kialakításához, a területhasználatok kijelöléséhez - a város Általános, valamint Részletes Rendezési Terveiben kell szabályozni.

A 246/2008. (XII. 30.) kormányrendeletben foglalt követelményeknek megfelelően a fás-szárú növények megóvása érdekében 2010.-ben környezetbarát anyaggal történt a téli síkosságmentesítés minden olyan területen, melyek zöldfelülettel érintkeznek.

9/5. Rekultiváció – földvédelem

A város zöldterületeinek kapcsán feltétlenül szólni kell a közigazgatási területen lévő felhagyott szemétteltelepek, valamint meddőhányók, tájrészek rekultivációjáról.

A hulladékokkal kapcsolatosan említésre került a már felhagyott három lezárt szemétteltelep-gyurtyánosi, zagyvarónai és somlyói - helyzete, melyek közül a gyurtyánosi felülvizsgálati tervei még 2005. évben elkészültek.

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata a Kelet-Nógrádi Hulladékrekultivációs Társulás tagjaként KEOP 2.3.0 pályázati forrás igénybevételével kíván gondoskodni a régi, műszaki védelem nélkül létesült hulladéklerakó telepek rekultivációjáról. A projektben a gyurtyánosi és a somlyóbányai hulladéklerakó érintett, a zagyvarónai telep magántulajdonban van, így a pályázatban való integrációjára nem nyílt lehetőség.

A Kelet-Nógrádi Hulladékrekultivációs projekt első ütemében sor került az érintett két hulladéklerakó telep rekultivációs tervének elkészítésére. Jelenleg folyik a második forduló, rekultivációs kiviteli munkák megvalósítására irányuló pályázat benyújtása.

A felhagyott bányagödrök, meddőhányók (melyeknek volt vagy jelenlegi tulajdonosai nem ismertek), tájba-illesztése több szempontból is indokolt. Egyrészt tájképileg jelentenek káros hatást, másrészt illegális szemét- és szennyvízlerakóként jelenthetnek problémát. Nyitott felszínüket tekintve jelentős mértékű eróziós és deflációs folyamatok színterei, melyek jelentősen rontják a település levegőtisztasági (szálló és ülepedő por) helyzetét. Morfológiai és növényzeti rekultivációjuk - előzetes tervezés után - mielőbb indokolt.

Az Acélgyár Rt. településen lévő meddőhányójának erdősítését a tulajdonos folyamatosan végzi.

A fentiekkel hasonló problémát jelentenek a város tulajdonában lévő beépítetlen földterületek is. Sok esetben ezek az ingatlanok vadlerakóként szolgálnak, és olyan elhanyagolt, gyomos területekké válnak, melyek esztétikailag rontják a városképet. Védelmük - elsősorban hatósági úton - mindenféleképpen indokolt.

9/6. Természetvédelem

A város közigazgatási területén a helyi jelentőségű védett természeti területek védettségének fenntartásáról szóló 3/2008. (I. 29.) Ör. Rendelet értelmében 3 védett természeti terület van.

Ezek az alábbiak:

1. Salgótarján Baglyas – bazalttömb (hrsz.: Salgótarján, 1380., kiterjedése: 6.099 m²)
2. Salgótarján-Pocikvár (hrsz.: Salgótarján, 0148/2 hrsz., kiterjedése: 592 m²
(hrsz.: Salgótarján, 0148/4 hrsz., kiterjedése: 571.364 m²)
3. Salgótarján Pécskői bazaltkúpok (hrsz.: Salgótarján, 0207/3 hrsz., 1.559.501 m²)

A védettség indoka és célja a védett területeken a természeti örökség, a biológiai sokféleség és a természetes egyensúly fenntartása, a jelen és a jövő nemzedékek számára való megőrzése.

A három védett érték közül az elsőként megjelöltet a város önkormányzata a 193/1994. (VII. 7.) Öh. sz. határozatával - 2 ha 3600 m² területen - a Bükki Nemzeti Park tulajdonába adta, egyúttal átruházva a területtel járó jogokat és kötelezettségeket. A kezelő sikeres pályázata kapcsán a terület komplex fejlesztése már folyamatban van.

9/7. Feladatok:

- Igazodva a lakosság létszámához és a város földrajzi adottságaihoz, minőségében javítani kell a közparkok állapotán, tovább növelendő a belterjesen gondozott területek aránya.
- Ütemezni kell az egyes parkterületek felújítását.
- A komfortérzet és a város levegőminőségének javítása érdekében szükséges a nyomvonalas közlekedési létesítmények mentén és az iparterületek környékén a zöldterület fejlesztés (utcafásítások, meglévő előregedett fasorok lecserélése, edényes növények kiültetése, vasútvonalak menti növényzások telepítése).
- A területhasználatok kijelölése során törekedni kell olyan többhektáros, összefüggő zöldterületek tervezésére, melyek parkerdőként vagy városi közparkként funkcionálhatnak.

- Folytatni kell a megkezdett játszótér rekonstrukciókat.
- Azonnali intézkedést igénylő feladat a temetkezési lehetőség bővítése. Biztosítani kell a temetőben az akadálymentes, biztonságos közlekedés lehetőségét (lépcső és útépités, fogódzó korlátok elhelyezése, stb.).
- **A roncsolt, szennyezett területek (régi hulladéklerakók, salakhegyek, bányaudvarok, stb.) mielőbbi rekultivációját elő kell irányozni.**
- Mind szélesebb körben - de szakmai irányítás mellett - be kell vonni a lakosságot a szűkebb és tágabb környezetük védelme, alakítása és fenntartása érdekében.
- Összefogva az egyéb érdekelt szervezetekkel, törekedni kell a természetvédelmi értékek további megőrzésére, illetve azok helyreállítására.
- A védelmet igénylő természeti, környezeti értékek helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánítása.
- Az érvényben lévő jogszabály alapján, fokozott figyelmet kell fordítani - a közhasznú munkások bevonásával - a város közterületein a rendszeres parlagfűirtásra, valamint érvényt szerezni a magáningatlanok tulajdonosainak körében is a jogszabályból adódó kötelezettségeik végrehajtásának.

10. RENDKÍVÜLI KÖRNYEZETSZENNYEZÉSEK (HAVÁRIA)

A rendkívüli esemény(ek) bekövetkezése - egy település mindennapjaiban – jelentős feladatok elé állítja az elhárításban résztvevő és közreműködő szervezeteket.

Az események jellegéből adódóan bizonyos mértékig fel lehet készülni a haváriás esetekre, és elhárításukra, de azok térbeli és időbeli jelentkezése összehangolt, szakszerű és célirányos cselekvést vár el a mentesítőktől.

Ennek keretében elkészült - a kirendeltségi terv részeként - a város Veszélyelhárítási alapterve, és e dokumentáció részeként kidolgozásra kerültek a Veszélyes anyagok szállítására és a Helyi vízkárelhárításra vonatkozó termellékek.

Ugyancsak elkészült Salgótarján Általános Polgári Védelmi Terve, mely a minősített időszakokra (háború, rendkívüli katasztrófahelyzet, terrorcselekmények) vonatkozó feladatokat rögzíti. A tervek folyamatos karbantartását a **Nógrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Salgótarjáni Polgári Védelmi Kirendeltsége (továbbiakban: pv. kirendeltség)** végzi.

A várost érintő rendkívüli események eredete három fő csoportra osztható:

1. ipari tevékenységből eredő havária,
2. közlekedés okozta haváriás események,
3. az időjárás okozta rendkívüli események

10/1. A várható hatások elemzése:

1. A gazdaság átalakulásával több nagy ipari vállalat szűnt meg az elmúlt években a városban. Az üzemek bezárásával a szennyezést, illetve haváriát okozó események bekövetkezése is csökkent.

Az egész települést katasztrófával fenyegető ipari üzem (olajfinomító, atomerőmű, stb.) nincs, de több, kisebb, a technológiájában veszélyes anyagokat alkalmazó társaság tevékenykedik a városban. Ezekben az üzemekben egyrészt a tárolás során, illetve a gyártási folyamatokban történő felhasználás alkalmával következhetnek be nagy kárt okozó rendkívüli események.

Az ilyen jellegű üzemeknek - gyakorlatilag - rendelkezniük kell a gyár sajátosságait is figyelembe vevő elhárítási tervvel, a kárelhárítást segítő speciális műszaki felszereltséggel és mentesítő, közömbösítő anyagokkal.

A gyakorlatban ezek az események - erőssüktől, jellegüktől függően - mind az emberéletben, mind a természetes és épített környezetben kárt okozhatnak.

Az ilyen katasztrófákra való felkészülés és felkészítés elengedhetetlen, melyeknek ellenőrzésére az időszakos felülvizsgálatok során - az önkormányzatnak is, mint a terület gazdájának fokozott figyelmet kell fordítani, különös tekintettel a napjainkban alakult és alakuló kisebb termelési volumenű ipari üzemek létesítése, üzembe helyezése, revíziója alkalmával.

Az egymáshoz közeli és veszélyes anyagokat felhasználó és tároló vállalatok esetében az elhárítási tervek készítése, valamint a káresemények mentesítése során megkülönböztetett figyelemmel kell lenni az egymást indukáló, láncszerűen bekövetkező katasztrófák elkerülésére.

A veszélyes anyagot felhasználó üzemek felmérése megtörtént, a tárolt és felhasználásra kerülő anyagokról aktualizált adatbázissal rendelkezik a pv. kirendeltség, melyek az alábbiak:

- létesítmény adatai
- veszélyes tevékenység ismertetése
- technológia megnevezése, elhelyezkedése
- veszélyeztetést okozó anyag megnevezése, típusa, mennyisége, tárolás módja, szállítás módja
- veszélyeztetett terület, lakosság
- veszélyeztetés lakosságra, környezetre gyakorolt hatása
- védekezés lehetőségei

A VGÜ Kft., az olajjal szennyezett hulladékok komposztálása és a veszélyes hulladékok szállítása tekintetében – az engedélyeztetési eljárásokhoz kötődően – egyaránt elkészítette havária-tervét.

A SEVESO II. – ben megfogalmazottak szerint a város területén nincs olyan üzem, mely a küszöbértéket eléri, de a Belső védelmi tervben szigorúbb előírások is megfogalmazhatók, és előírhatók. Ennek keretében elkészült az Acélárugyár Rt. -t érintő, Védelmi Terv.

Ugyancsak figyelmet érdemel a benépesülő Ipari park. A terület a mai napig nem rendelkezik Környezet-, és katasztrófavédelmi tervvel. Ennek elkészítését a parkba telepített, és nagy létszámú lakosságot vonzó bevásárlóközpont (CBA), valamint Vizslás község közelsége is szükségessé teszi.

A meglévő hálózat fejlesztéseként, bővíteni kell a városi Riasztó rendszert, az állomás, és az Ipari park területén elhelyezett 1 – 1 berendezéssel. A meglévő rendszer elemeinek állapota egyre romlik, felújításuk mielőbb indokolt. **A Hörmann-REMA típusú lakossági riasztó tájékoztató rendszer korszerű rendszer, mert a sziréna jelzésen kívül szöveges tájékoztatás is adható a rendszeren keresztül. Jelenleg 7 db állomás nem üzemel, elsősorban akkumulátor cserére van szükség, melynek költsége darabonként 60 ezer Ft.**

A másik jelentős veszélyforrás a közlekedés. A várost átszeli a Hatvan – Somoskőújfalu nemzetközi vasútvonal és az ugyancsak Hatvan - Somoskőújfalu között húzódó 21. sz. főközlekedési út. Mindkét közlekedési nyomvonalas létesítmény a somoskőújfalu vasúti, illetve közúti határátkelőhelyen hagyja el az országot, ebből eredően nemzetközi jelentőséggel is bírnak.

A rendkívüli események ebben az esetben is a lakosságot, valamint a természetes és épített környezetet veszélyeztetik.

A város jellegéből adódóan a közlekedésből eredő katasztrófák koncentráltan jelentkezhetnek, a vasút és az út közelségéből fakadóan újabb baleseteket is indukálhatók.

A mentesítési és kárelhárítási munkák elvégzése sok helyen nehézkes és lehetetlen a beszűkült mentesítési útvonal miatt (főleg a városközponti részeken), a technikai feltételek elégtelenek, és nem állnak a rendelkezésre ártalmatlanító és mentesítő anyagok.

A veszélyes anyagok szállításának biztonsága, ellenőrzöttsége különös jelentőséggel bír Salgótarjánban, a határ közelsége miatt. Az Európai Unió –s tagsággal szabad a somoskőújfalui határátkelőn keresztül a veszélyes anyag szállítás. A felmérések alapján a tilalom feloldása ellenére, csökkenő tendenciájú.

A vámszervek működésének megszüntetése után már csak a Nógrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság ellenőrzi folyamatosan a veszélyes anyag szállítását. A katasztrófa helyzet elkerülése érdekében a Nógrád Megyei Rendőrfőkapitányság, a **Nógrád Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelősége** preventív intézkedéseket tesznek, és közös közúti ellenőrzéseket végeznek. Korábban a város egyik neuralgikus közlekedési gócpontja az ún. „litkei csomópont” volt. Több a szabálytalanságból, figyelmetlenségből okozott tragikus kimenetelű baleset volt, de szerencsére olyan szerelvény nem volt szereplője e baleseteknek, mely veszélyes anyag rakományával katasztrófa helyzetet idézett volna elő. E veszélyes csomópont közlekedési rendjének átalakításával, a csomópont katasztrófaveszélyessége csökkent.

A közútról, a vasútvonalra (Hatvan – Somoskőújfalu) tevődött át a veszélyes anyag szállítás, mely mind számában, mind minőségében növekvő tendenciájú. Sajnos a megkeresések ellenére a MÁV, az illetékes szervek felé nem ad tájékoztatást ezek állomásoztatásáról illetve áthaladásáról. Az esetleges védekezés érdekében továbbiakban ezen információkra feltétlen szüksége van a védelemben érdekelt szervezeteknek. 2006-ban történt sajnálatos katasztrófa miatt a teherforgalmi vasútállomáson 14 000 liter sósav ömlött ki, ennek következtében a MÁV-nál működtetett Veszélyes Anyagokat Szállító járművek ellenőrzésével foglalkozó csoport és a Nógrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság egy együttműködési megállapodást kezdeményezett a hasonló esetek elkerülése céljából.

A 2006-os évben haváriás jellegű természeti kár előfordult, Salgótarján belterületén a Losonci úton útbeszakadás történt. Az ilyen jellegű természeti károk megelőzésére és az azokra történő felkészülésre, valamint a bekövetkezett káresemény során teendő intézkedések

megtételére vonatkozóan elkészült és 2002 -ben átdolgozásra is került a Katasztrófavédelmi Igazgatóság Kirendeltségének Rendkívüli időjárásra vonatkozó terve, mely természetesen magában foglalja a város e téren jelentkező szerepét is.

2011-ben a pv. kirendeltség elkészítette a veszélyeztetési terv mellékletét képező levegőszennyezések esetére vonatkozó vésztervét. A településen működik Szmog Intéző Munkacsoport, amely szükség esetén javaslatot tesz a Polgármester felé a szükséges riasztási fokozat elrendelésére.

Elkészült Salgótarján Megyei Jogú város Nukleáris Balesetelhárítási és Intézkedési Terve, valamint a Helyi Védelmi Bizottság felmérte a gazdálkodó és szolgáltató szervezetek raktári (élelmiszer, ruhanemű, stb.) kapacitásait, mely alapján megszületett a Gazdaságmozgósítási Terv. Ugyancsak elkészült a város Teroelhárítási Terve is.

2007. évben készült el Salgótarján Megyei Jogú Város vízkárelhárítási terve.

2004. decemberétől működik a városban egy modern, a mai technikai követelményeknek megfelelő magassból-mentő gépjármű. Rendszerbeállítása óta az állomány felkészültségét időszakos gyakorlatozással tartják fenn. Beszerzésre került 2 db motoros permetező gép is, mely szükség esetén a fertőtlenítési munkák elvégzésében jelent segítséget.

10/2. Feladatok:

- A tevékenységi engedélyek kiadása során ki kell térni - szakhatósági hozzájárulások formájában a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek ilyen irányú, speciális feladataira, illetve e vállalatok ellenőrzése alkalmával - az illetékes hatóságok bevonásával - a tevékenységi engedélyben foglaltak szigorú betartására.
- A rendkívüli események megelőzése érdekében tovább kell működtetni, az un. „Zöld kommandó” –t, mely alkalmas a közúti és vasúti szállítmányok ellenőrzésére, a tiltott és a környezetre veszélyes tevékenységek felderítésére.
- HÖRMANN-REMA féle lakosság riasztó és tájékoztató rendszer teljes felújítása és működtetése (Esetleges lefedetlen területek megállapítása).
- **Települési polgári védelmi szervezet átalakítása, amely figyelembe veszi a katasztrófa jellegű feladatok előtérbe helyeződését.**

- Egyes – speciális - mentési munkák biztonságos elvégzéséhez szükséges felszerelések megvásárlásához, meg kell teremteni az anyagi forrásokat.
- Lakosság tájékoztatás (magatartási szabályok, szirénajelzések, oktatás, szórólap).
- Szorgalmazni az illetékes üzemeltetőknél a haváriás eseményekre való felkészülés jelentőségét, az elhárítás, mentesítés során végrehajtandó feladatok egyeztetését.

11. KÖRNYEZETI NEVELÉS

A környezettel harmonizáló fejlődés és fejlesztés alapelveinek, a környezet átfogó problémáinak megismerése elengedhetetlen. A jelen problémáinál visszatekint a múltba, de a megoldásokat már a jövőben keresi. Tekintettel van a helyi, regionális és globális összefüggésekre.

Globális nevelésnél gondolni kell a konfliktuskezelésre, a megoldási stratégiák keresésére. A globális nevelés az emberek egymásra utaltságát, környezetük megóvásának közös felelősségét is hangsúlyozza.

Ahhoz, hogy a környezet állapotában hosszú távon fejlődést érzünk el, ki kell alakítani a helyes környezeti szemléletet. Meg kell találni annak a lehetőségét, hogy az ifjúság magába gyűjthesse azokat a meghatározó élményeket, melyek az embernek a természeti környezetéhez való viszonyát, értékrendjét és magatartását meghatározzák.

Alapvető jártasságot és készséget szerezzenek a környezeti problémák meg-(fel) ismeréséhez, képesek legyenek helyesen értelmezni és értékelni a környezetre vonatkozó cselekedeteket és intézkedéseket, hiszen számunkra, a gyermekeink számára nem mindegy, hogy milyen intézkedések születnek közvetlen környezetünkben.

A környezeti nevelés és oktatás legszélesebb területe a közoktatás. A környezeti oktatás jövőbeni feladatainak eredményes végrehajtásában célszerű - minél szélesebb körben természettudományos, illetve környezetvédelmi ismeretekkel rendelkező szakemberek bevonása is. A nemzeti alaptanterv, a kerettantervek, a helyi tantervek és pedagógiai programok, a nemzeti környezet és természetpolitikai koncepció, valamint más átfogó tanulmányok figyelembevételével szükséges a környezeti nevelés segítése a helyi sajátosságok figyelembevételével.

Az intézményes környezeti nevelés az óvodában kezdődik, az általános iskolában a környezettudatos magatartás és életvitel formálása adhatja az oktatás fő vonalát. Az elméleti oktatás megalapozza, a tapasztaláson alapuló ismeretszerzés, pedig meggyőződéssé érleli a tevékenységeket.

A középiskolában az általános műveltség részeként foglalkozni kell a regionális, a lokális és a globális környezeti problémákkal, ezek okaival és a megoldási stratégiák keresésével. Ehhez ismerni kell a társadalom általános hatásait a környezetre, az emberre, az ember életvitelére. A környezeti nevelésnek a természetes és mesterséges környezetet, anyagi és társadalmi környezetet egészként kell kezelnie. Hangsúlyozni kell a környezeti gondok komplex jellegét.

11./1. A környezeti nevelés jelenlegi helyzete:

A környezeti nevelés mára már szerves részét képezi az oktatásnak az óvodától kezdve a középiskoláig bezárólag. A környezeti nevelés iránt elkötelezett pedagógusok, civil szervezetek és a környezetvédelem iránt elhivatottságot érző magánszemélyek aktívan részt vesznek a környezeti nevelésben. Az oktatási intézményekben a környezetvédelmi nevelés több vonalon folyik. Egyrészt a természettudományos tantárgyak keretén belül, a tantervi tananyag rengeteg ismeretanyagot, illetve gyakorlati tudnivalót tartalmaz. Másrészt természetvédelmi szakkör működik az iskolákban az oktatási intézmény profiljának megfelelően, és erdei iskolai oktatás-nevelés megszervezésére kerül sor. A pedagógusok igyekeznek alaposan megismertetni tanítványaikkal a városunk és környékének természeti értékeit, környezeti problémáját. Sok esetben a diákok hívják fel a nevelőik figyelmét az általuk felfedezett környezeti gondokra, pl. a magas zajszintre, a levegő szennyezettségére, a falfirkákra, az elvezetetlen szennyvízre, az illegális személtlerakókra stb.

A nevelési-, oktatási intézmények saját helyi nevelési programjukban illetve helyi tantervükben feladatként határozták meg a környezeti neveléssel kapcsolatos teendőket.

Az óvodák legfontosabb céljai:

Az óvodákban a gyerekek a felnőtt közvetítésével szerezzenek minél több tapasztalatot az őket körülvevő közvetlen és tágabb természeti, emberi, tárgyi világról, az életkornak megfelelő szinten.

Feladatok:

- Közvetlen tapasztalatok, megfigyelések, felfedezési lehetőségek biztosításával a gyerekek értelmi képességeinek fejlesztése. Különös tekintettel a gondolkodás és a kommunikáció alakítására.
- A gyerekek segítése a környezetben való biztonságos eligazodásban, tájékozódásban a környezetük megismerésében és megértésében.
- A környezet felfedezése során pozitív (érzelmi, esztétikai, erkölcsi) viszony kialakítása, a családi és társadalmi háttér bevonásával is.
- Mintakövetés alapján alakuljon a gyermekek magatartás normája a környezet értékeinek megóvása és védelme érdekében.

Általános iskolák:

A Salgótarján Központi Általános Iskola és Diákotthon rendelkezik saját környezeti nevelési programmal.

Fontos, hogy a tanulók az életkori sajátosságainak megfelelő ismeretekkel, készségekkel és szemlélettel rendelkezzenek. A természet, a környezet védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem. A környezeti nevelési program céljai és feladatai, valamint az egészségnevelési program céljai és feladatai szerves egységet alkotnak.

Hosszú távú pedagógiai célok:

- Fenntartható fejlődés elvének elfogadtatása
- Ökológiai szemlélet, gondolkodásmód fejlesztése
- Holisztikus szemléletmód kialakítása
- Érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- Környezettudatos magatartás és életvitel kialakítása
- Az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása
- Helyzetfelismerés, ok-okozati összefüggések feltárása
- Problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség kialakítása
- A családi életre nevelés fejlesztése
- Lakóhely megismerése, helyi értékek és problémák feltérképezése

- Természeti, épített, szociális környezetünk megismerése, óvása
- Pozitív értékrend, egészséges életvitel iránti igény kialakítása.

Középiskolák:

A város középiskolaiban a környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.

11/2. A környezeti nevelés legfontosabb célkitűzései:

- A környezettudatos magatartás kialakítása, erősítése, fejlesztése.
- A környezeti ismeretek bővítése, az összefüggések felismerése, megértése.
- A környezetorientált értékrendszer kialakítása, elfogadása.
- A környezet- és természetvédelem érdekeit szolgáló cselekvésre, életformára való készítés.
- A környezetvédelemben alkalmazott eljárások, módszerek és alkalmazható eszközök megismerése, gyakorlati alkalmazásának elterjesztése.
- Meghatározóvá kell tenni a fenntartható fejlődés gondolatát.
- Az életkori sajátosságokat figyelembe vevő oktató – nevelőmunka kiszélesítése, a folyamatosság biztosítása az elmélet és gyakorlat egységében.
-

A környezeti nevelés nem elhanyagolható célja a pályaválasztás orientálása, hiszen a környezetvédelem témakörének jelentőségét figyelembe véve, az eddigiekhez képest lényegesen nagyobb lesz az igény a környezet védelmével és helyreállításával, a környezeti erőforrásokkal való gazdálkodással kapcsolatos képesítések megszerzésére.

A környezetvédelmi nevelés terén gondolnunk kell a felnőttképzésre, és a szemléletformálásra, előadások, fórumok, kerekasztal-beszélgetések, videó-vetítések, tapasztalatcsere szervezése által.

A felnőttképzésben a következő gondolatok kapnak hangsúlyozottan szerepet:

Az emberi beavatkozás ma már olyan mérvű, hogy a környeztkárosítás sohasem látott nagyságrendet ért el. Az ember biológiai és társadalmi létének fenntartásához két alapvető tevékenység szükséges:

- a termelés,
- a fogyasztás.

A termelés során a természeti környezetből anyagot vesz fel, és ezt átalakítja, vagyis biztosítja életfeltételeit. A termelési tevékenység anyag- és energiafelhasználással jár, amely hulladékképződéshez vezet. Az ember egyre növekvő ütemben termel, eközben olyan melléktermékek, hulladékok és szennyezőanyagok keletkeznek, amelyek jelentős része károsan hat mind az épített, mind a természeti környezetre, és nem utolsósorban magára az emberre.

A tapasztalt problémák feltárása, kezelése, a megoldáskeresés közös ügye mindegyik városlakónak – közvetlen és tágabb környezete védelmére, óvása érdekében.

11/3. Feladatok:

- Egy környezetvédelmi klub megalakításának kezdeményezése, mely a környezeti nevelésben tevékenykedő pedagógusoknak, civil szervezeteknek, érdeklődő magánszemélyeknek is lehetőséget nyújtana tapasztalataik, gondjaik, problémáik, ötleteik és javaslataik kicseréléséhez.
- Az iskolákat fokozottabban be kell vonni az országosan megrendezésre kerülő "Szemétszüret akció"-ba.
- Különböző ismeretterjesztő kiadványok szerkesztésének támogatása és eljuttatása az oktatási intézményekhez. A helyi sajtó és az iskolaújságok rendszeres bevonása az ismeretterjesztésbe.
- Anyagi eszközökkel történő támogatás biztosítása a környezetvédelmi témakörű tanulmányi versenyek, vetélkedők, szakkörök, versenyre való felkészítés, kirándulások, szárazelem gyűjtési akciók, környezetvédelmi táborok szervezéséhez és lebonyolításához.

- Vetélkedősorozat kezdeményezése az iskolák között a "Víz világnapja", a "Környezetvédelmi világnap", a "Föld napja" és a "Madarak és fák napja" alkalmából.
- Civil és gazdasági szféra, a Mérnöki Kamara bevonása a környezeti nevelésbe. Kapcsolatfelvétel és -megtartás szorgalmazása az oktatási – nevelési intézményekkel.
- A regionális hulladékkezelő rendszer működésével összhangban a közoktatási intézmények területén lehetőséget kell teremteni a szelektív hulladékgyűjtés bevezetésére, a lerakó létesítményében kialakítandó oktatóbázis adta lehetőségekkel összefüggésben.
- Fórumok, konferenciák szervezésének segítése, támogatása Salgótarján és kistérsége iskolái és civil szervezetei számára környezetvédelem, környezeti nevelés témákban.

12. IDŐSZAKI LAKOSSÁGI TÁJÉKOZTATÁS

- A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. tv. meghatározza, a települési önkormányzatok környezetvédelmi feladatait. Többek között rögzíti, hogy az önkormányzat a környezet védelme érdekében:
 - Biztosítja a környezet védelmét szolgáló törvények végrehajtását, ellátja a hatáskörébe utalt hatósági feladatokat.
 - A település rendezési tervével összhangban az illetékességi területére önálló környezetvédelmi programot dolgoz ki, amelyet a képviselő-testület hagy jóvá.
 - Együttműködik a környezetvédelmi feladatot ellátó egyéb hatóságokkal, önkormányzatokkal, társadalmi szervezetekkel.
 - Elemzi és értékeli a környezet állapotát - az illetékességi területén - és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot.

A fentieket deklarálja a törvény együttműködésről szóló része is, mely kimondja, hogy "az állami szervek, a helyi önkormányzatok, a természetes személyek és szervezeteik, a gazdálkodást végző szervezetek és mindezek érdekvédelmi szervezetei, valamint más intézmények együttműködni kötelesek a környezet védelmében". Ezt az alapelvet a program összeállításánál, végrehajtásánál, illetve a polgármesteri lakossági tájékoztatás alkalmával is figyelembe kell venni.

A fentieket összegezve a polgármester által tartott lakossági tájékoztatás középpontjában a különböző szervezetekkel egyeztetett, a megyei jogú város közgyűlése által elfogadott,

folyamatosan felülvizsgált és korszerűsített Környezetvédelmi Program kell, hogy szerepeljen a végrehajtására tett intézkedésekkel, azok eredményeivel, a környezet - az előzőek eredményeként is kialakult - állapotával és az elmúlt időszakban bekövetkezett változásaival egyetemben. A beszámoló továbbá térjen ki arra is, hogy milyen intézkedések történtek a lakossági bejelentésekre, milyen szankciókat alkalmazott a testület (a polgármester, illetve a jegyző) a szabályokat és a rendeleteket megsértőkkel, károsítókkal szemben. Végezetül tartalmaznia kell az önkormányzat tervezett intézkedéseit, a további feladatait, célkitűzéseit is.

A polgármesteri tájékoztató javasolt fejezetei:

I. Az önkormányzat környezetvédelem érdekében tett intézkedései és azok eredményei:

A tájékoztató első részében célszerű összegezni az elmúlt időszak tapasztalatait. (Program elfogadása óta eltelt időszak, egy eltelt év munkája.)

- I/1. Jogalkotó tevékenység. (Önkormányzati rendeletek, határozatok célja, tárgya, az érintettek köre, a hatósági tevékenység eredményei, stb.)
- I/2. Szankcionáló tevékenység és eredményei.
- I/3. Egyebek. (Lakossági panaszokra tett intézkedések és azok eredményei, stb.)

II. A környezet állapota és változásának főbb jellemzői a vizsgált időszakban

Ebben a fejezetben célszerű vázolni a város környezeti állapotát, a bekövetkezett változások főbb jellemzőit, az állapotváltozások meghatározó okait, következményeit a környezetvédelmi programban felsorolt tematika szerint.

- II/1. A települési környezet tisztasága
 - Utcák, terek állapota, közterület-felügyelet tárggyal kapcsolatos tevékenysége.
 - Városi utcák, terek, közterületek tisztaságának biztosítására tett intézkedések, azok eredményei, a Városgazdálkodási és Üzemeltetési Kft. ezirányú tevékenységének értékelése.

II/2. Csapadékvíz-elvezetés, kommunális szennyvízelvezetés, -gyűjtés, -kezelés, -tisztítás.

- Csatornaépítés, rekonstrukció, annak változásai.
- További lehetőségek.
- Szennyvíztisztítás helyzete, mutatói, fejlesztések.
- Felszíni vízelvezetés helyzete, fejlesztések, beruházások stb.

II/3. Kommunális hulladékkezelés

- Hulladékkezelés helyzete, gyűjtés, szállítás, tárolás, feldolgozás, stb.
- Szeméttelep és annak rekultivációja.
- Hulladékudvar, regionális szeméttelep, szeméttelhelyezés, ezek környezetvédelmi következményei.
- Szemétszállítás helyzete, szemétdíjak alakulása, a szolgáltató munkájának értékelése.

II/4. Lakossági és közszolgáltatási eredetű zaj-, rezgés- és légszennyezés elleni védelem.

- Mindhárom témakörben elvégzett mérések, azok eredményei, tapasztalatai.
- A legveszélyeztetettebb területek ismertetése.
- Főbb zaj-, és rezgésforrások, a kibocsátások csökkentésére tett intézkedések és azok eredményei.
- Tartós határérték felett terhelt környezet.

II/5. Zöldterület gazdálkodás

- Parkok, zöldterületek, zöldövezetek, kirándulóhelyek állapota, (zöldterület-fenntartás).
- Zöldterület használat.
- Zöldterület fejlesztés.
- A fenntartó szervezet (VGÜ Kft.) értékelése.
- Civil szféra bevonása a fenntartásba.

II/6. Helyi közlekedés

- A helyi tömegközlekedés helyzete, átalakítása, fejlesztési lehetőségek.
- 210-es fkl. út továbbvezetése, annak problematikája.
- Közúti és vasúti közlekedés, utak állapota és fenntartásuk.
- Alternatívák, pld. kerékpárút, sétálóutca, stb.

II/7. Ivóvíz ellátás

- Vízbázisok helyzete, minőségük, ellátási biztonság.
- Csőrekonstrukciók, tervek, beruházások.
- Közműolló alakulása.
- vízminőség javítása érdekében tett intézkedések, és azok eredményei.

II/8. Energiagazdálkodás

- Fűtési rendszerek arányai, szennyező hatások mérési eredményei.
- Energiahasználatok, ellátási problémák, fejlesztések.
- Távhőellátás helyzete, kihasználtsága, stb.
- Energiagazdálkodás, problémák, azok okai, következményei stb.

II/9. Környezeti nevelés

- Környezeti nevelés helyzete, fejlődése.
- Programok, akciók, tájékoztatás, médiák, stb.

II/10. Rendkívüli környezetszennyezés

- Esetleges katasztrófák, a bekövetkezés okai, elhárítása.
- A megelőzés érdekében tett intézkedések, beruházások, stb.

III. Tervezett környezetvédelmi, illetve azzal összefüggő önkormányzati intézkedések, feladatok, célok, stb.

III/1. Jogalkotó tevékenység. (Önkormányzati rendelet- és határozattervezetek ismertetése, várható szabályzók bevezetése, stb.)

III/2. Hatósági, igazgatási feladatok, célok meghatározása.

III/3. Együttműködés tervezett területei (Megyei Önkormányzat, más önkormányzatok, környezetvédelmi szervezetek, hatóságok stb.).

III/4. Önkormányzati Környezetvédelmi Alap (A bevételek várható alakulása, a felhasználások főbb irányai, stb.)